Η μέρα Τρίτης Ηλικίας έχει οριστεί η 1η Οκτωβρίου. Τι νομίσατε, ο παππούς και η γιαγιά μας δεν έχουν μερίδιο σε αυτήν τη μανία που έχει πιάσει τους ανθρώπους να χωρίζουν το ημερολόγιο σε παγκόσμιες ημέρες για το οτιδήποτε; Έτσι, έχουν κι αυτοί μια παγκόσμια μέρα αλόδική τους. Αλλά εμάς τι μας αφορά. Θα μπορούσατε να αναρωτηθείτε. Μα, τι λέτε, δε μας αφορά ο παππούς και η γιαγιά μας;

Κάτι ΠΑΡ

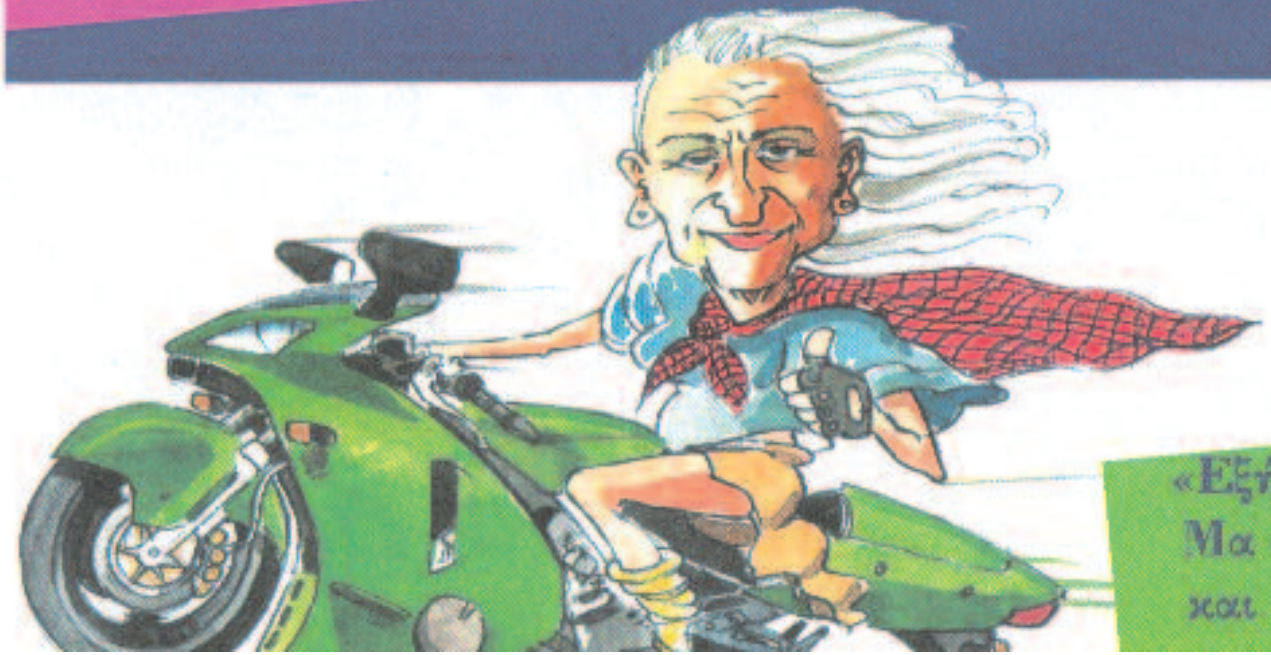

«Εξήντα χρόνων;
Μα φαίνεστε τόσο νέα
και γεμάτη ζωή!»

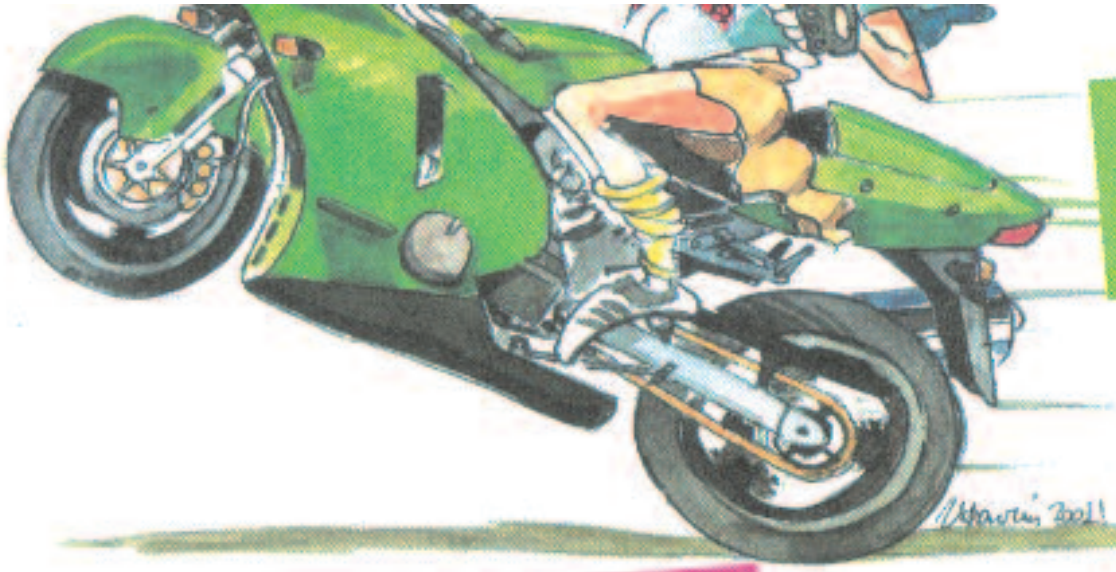

«Εξήντα χρόνων; Μα φαίνεστε τόσο νέα και γεμάτη ζωή!»

Σας ακούγεται σαν κομπλιμέντο; Κι όμως, νιαστ' μόλις μεγαλώσει κανείς λίγο παραπάνω θα πρέπει ντε και καλά να φαίνεται νεότερος ή νεότερη; Σίγουρα σ' αυτό έχουν βάλει το χεράκι τους και οι διαφημίσεις: κρέμες και κρεμούλες προκειμένου να κρύψουμε ρυτίδες κι ένα σωρό άλλα προϊόντα που θα μας βοηθήσουν να καλύψουμε την ηλικία μας. Μήπως ξεχνάμε συνεχώς ότι κάθε ηλικία έχει τις δικές της χαρές και τα δικά της δικαιώματα;

Άνθρωποι σε κουτάκια

Είναι αλήθεια ότι πολλές φορές «τοποθετούμε» τους ανθρώπους σε κουτάκια λαμβάνοντας υπόψη ορισμένα χαρακτηριστικά τους. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο συχνά βάζουμε στην άκρη ή ξεχνάμε τελείως ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά, που γι' αυτούς μπορεί να είναι πιο σημαντικά. Λέμε, για παράδειγμα, ότι σε όλα τα αγόρια αρέσει το ποδόσφαιρο ή ότι σε όλα τα κορίτσια αρέσει το μπαλέτο. Οπότε, όταν ένα αγόρι προτιμήσει το μπαλέτο ή ένα κορίτσι το ποδόσφαιρο, τα αντιμετωπίζουμε ως περίεργα όντα και δεν είναι λίγες οι φορές που τα κοροϊδεύουμε για την επιλογή τους. Αυτό ισχύει για όλες τις ηλικίες. Για παράδειγμα, λέμε ότι οι γιαγιάδες πλέκουν ρούχα για τα εγγόνια τους, οπότε κανείς δεν μπορεί να καταλάβει τη γιαγιά της Αναστασίας που οδηγεί μηχανή για να πάει στο γυμναστήριο, κι ας είχαν 71 ετών. Μμμ, δύσκολη η ζωή για τις γιαγιάδες μας.

Οι μεγάλοι συνεχώς γκρινιάζουν

Αν παρατηρήσετε τους χαρακτήρες κάποιων ηρώων στην τηλεόραση –και εννοώ αυτούς που είναι κάποιας ηλικίας, ας πούμε από 65 και πάνω–, θα δείτε ότι συχνά παρουσιάζονται με τον ίδιο τρόπο, σαν να τους έχουμε βγάλει φωτοτυπία. Θα λέγαμε ότι είναι σαν να το έχουν σκάσει από το ίδιο κουτάκι. Μια γιαγιά που κουτσομπολεύει, ένας παππούς που ξεχνάει συνεχώς και τα κάνει μαντάρα, η γιαγιά και ο παππούς που μονίμως τρώγονται μεταξύ τους ή, γενικά, κάποιος ηλικιωμένος που ζει μόνο για τα παιδιά και τα εγγόνια του. Είναι ζωή αυτή;

της Ίνας Λυγδοπούλου

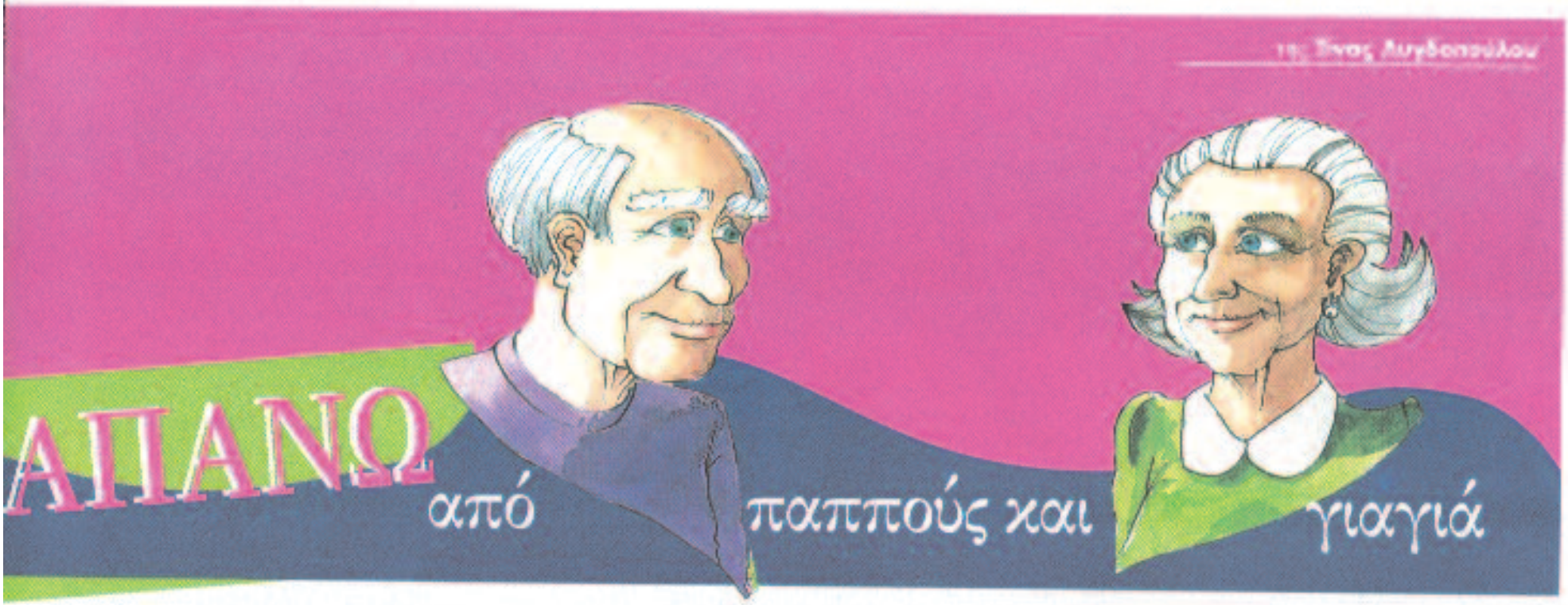

ΑΠΑΝΩ από παππούς και γιαγιά

Πιστεύετε ότι οι άλλοι πρέπει να σέβονται την προσωπικότητά σας; Η γιαγιά και ο παππού σας το [ξέρ]!

Τα εγγόνια αλλά και η οικονομική εξασφάλιση είναι πολύ σημαντικά για τη ζωή ενός ηλικιωμένου ανθρώπου. Άραγε, όμως, είναι τα μοναδικά πράγματα που χρειάζεται προκειμένου να είναι ευτυχισμένος;
Όχι, βέβαια. Πολλοί ηλικιωμένοι πεθαίνουν κατάθλιψη όταν έρθει η ώρα της σύνταξης επειδή φοβούνται ότι παύουν να είναι δημιουργικοί, ότι δεν έχουν να προσφέρουν τίποτε πια. Επίσης, πολλοί ηλικιωμένοι αντιμετωπίζονται σαν ουδέτερα όντα, δίχως φυλό, σαν να μην είναι άντρες και γυναίκες· έτσι, όταν αποφασίσουν, για παράδειγμα, να παντρευτούν πέφτουμε από τα σύννεφα και δεν είναι λίγες οι φορές που γίνονται ειδήσεις στα

Τρέλες με τη γιαγιά και τον παππού

Οι άνθρωποι μαραίνονται όταν δεν τους επιτρέπεται να ζήσουν όπως επιθυμούν. Όταν κάνουν μόνο ό,τι πιστεύουν οι άλλοι ότι θα έπρεπε να κάνουν. Αυτό ισχύει για όλους τους ανθρώπους, και σε «όλους τους ανθρώπους» χωράνε και ο παππούς και η γιαγιά μας. Από τους οποίους ζητάμε να μας δείχνουν κατανόηση και αγάπη, να μας φροντίζουν, να μας κάνουν τα χατίρια, να μας υπερασπίζονται, να μας παίρνουν δώρα, να παίζουν μαζί μας, να μας λένε ιστορίες και παραμύθια.
Με άλλα λόγια, ο παππούς και η γιαγιά είναι ανεκτίμητος θησαυρός. Λέτε να θέλουν κι αυτοί να τους δείχνουμε αγάπη και κατανόηση, να τους φροντίζουμε, να τους κάνουμε τα χατίρια, να υπερασπιζόμαστε τις αποφάσεις τους, να τους παίρνουμε δώρα, να παίζουμε μαζί τους, να τους λέμε τις ιστορίες και τα παραμύθια που μαθαίνουμε; Μπορεί ναι, μπορεί και όχι. Πάντως, θα είχε ενδιαφέρον να τους ρωτήσουμε:

Η γιαγιά και ο παππού σας το ξέρω!

Τα εγγόνια αλλά και η οικονομική εξασφάλιση είναι πολύ σημαντικά για τη ζωή ενός ηλικιωμένου ανθρώπου. Άραγε, όμως, είναι τα μοναδικά πράγματα που χρειάζεται προκειμένου να είναι ευτυχισμένος; Όχι, βέβαια. Πολλοί ηλικιωμένοι παθαίνουν καταθλιψη όταν έρθει η ώρα της σύνταξης επειδή φοβούνται ότι πάυουν να είναι δημιουργικοί, ότι δεν έχουν να προσφέρουν τίποτα πια. Επίσης, πολλοί ηλικιωμένοι αντιμετωπίζονται σαν ευδέτερα όντα, δίχως φύλο: σαν να μην είναι άντρες και γυναίκες· έτσι, όταν αποφασίσουν, για παράδειγμα, να παντρευτούν νιώθουμε από τα σύννεφα κι δεν είναι λίγες οι φορές που γίνονται είδηση στα μέσα ενημέρωσης. Τέλος, πολλοί ηλικιωμένοι παρουσιάζονται σαν άνθρωποι που έχουν συνεχώς προβλήματα υγείας ή εξαρτώνται πλήρως από τις οικογένειες τους. Όμως, η πραγματικότητα είναι τελείως διαφορετική: πολλοί ηλικιωμένοι ζουν τελείως ανεξάρτητα και, μάλιστα, συχνά βοηθούν οικονομικά τα παιδιά τους· όσο για τα προβλήματα υγείας....

Θυμάμαι τον παππού μου, τον Ευάγγελο, σε ηλικία 90 ετών να ανεβαίνει στις λεμονιές ή στο αγωνιστικό μου ποδήλατο για μια βόλτα στις ανηφορίες της Νέας Σμύρνης.

Θέλω να γίνω σεΐχης στη θέση του σεΐχη!

Οι ηλικιωμένοι δεν αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο σε όλη τη Γη. Για παράδειγμα, στη Μέση Ανατολή η μεγάλη ηλικία αντιμετωπίζεται ως το άθροισμα μιας ζωής, σαν ένα σύνολο εμπειριών, δηλαδή, που είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για την κοινωνία στην οποία ζει κάθε άτομο. Για παράδειγμα, η λέξη σεΐχης (sheik στα αραβικά), την οποία χρησιμοποιούμε για τους άρχοντες, στην κυριολεξία σημαίνει «μεγάλος άντρας». Στην Ιαπωνία, οι μεγάλες γυναίκες –ειδικότερα οι χήρες– διαθέτουν ευζήμενη ελευθερία: συμμετέχουν σε θρησκευτικές τελετές ισότιμα με τους άντρες και στη λήψη πολιτικών αποφάσεων, ενώ απολαμβάνουν τη φροντίδα ολόκληρης της οικογένειας.

Οι άνθρωποι μεταβάλλονται όταν δεν τους επιτρέπεται να ζήσουν όπως επιθυμούν. Όταν κάνουν μόνο ό,τι πιστεύουν οι άλλοι ότι θα έπρεπε να κάνουν. Αυτό ισχύει για όλους τους ανθρώπους, και σε «άλλους τους ανθρώπους» χωράνε και ο παππούς και η γιαγιά μας. Από τους οποίους ζητάμε να μας δείχνουν κατανόηση και αγάπη, να μας φροντίζουν, να μας κάνουν τα χατίρια, να μας υπερασπίζονται, να μας παίρνουν δώρα, να παίζουν μαζί μας, να μας λένε ιστορίες και παραμύθια. Με άλλα λόγια, ο παππούς και η γιαγιά είναι ανεκτίμητος θησαυρός. Λέτε να θέλουν κι αυτοί να τους δείχνουμε αγάπη και κατανόηση, να τους φροντίζουμε, να τους κάνουμε τα χατίρια, να υπερασπιζόμαστε τις αποφάσεις τους, να τους παίρνουμε δώρα, να παίζουμε μαζί τους, να τους λέμε τις ιστορίες και τα παραμύθια που μαθαίνουμε; Μπορεί ναι, μπορεί και όχι. Παντός, θα είχε ενδιαφέρον να τους ρωτήσουμε: αν μπορούσαν αυτοί να κάνουν κάτι τελείως τρελό, τι θα ήταν αυτό; Η νιογιά μου η Κούλα δε ξέρει πια για να τη ρωτήσω, αλλά... μπορεί και να ήθελε να κάνει ένα ταξίδι στο φεγγάρι – η γιαγιά μου, ήταν πάντα ταξιδ αρα!

Ο παππούς και η γιαγιά

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο της εφημερίδας (κείμενο 1) και διαλέξτε τη σωστή απάντηση:

Η μέρα που γιορτάζουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες όλου του κόσμου είναι:

α. η 15η Δεκεμβρίου και λέγεται μέρα Δεύτερης Ηλικίας.

β. η 1η Οκτωβρίου και λέγεται μέρα Τρίτης Ηλικίας.

γ. η 1η Οκτωβρίου και λέγεται μέρα Τρίτης Ευκαιρίας.

Οι διαφημίσεις βοηθούν τους ηλικιωμένους ανθρώπους:

α. να ντρέπονται για την ηλικία τους και να προσπαθούν να την κρύψουν.

β. να δείχνουν την ηλικία τους χωρίς ντροπές.

γ. να δείχνουν πιο νέοι.

Οι άνθρωποι πιστεύουν πως όλες οι γιαγιάδες του κόσμου μόνο πλέκουν και λένε παραμύθια. Αυτή η άποψη:

α. είναι μια σωστή άποψη, γιατί έτσι γίνεται στην καθημερινή μας ζωή.

β. είναι μια λάθος άποψη, γιατί κάθε άνθρωπος, σε οποιαδήποτε ηλικία κι αν βρίσκεται, έχει διάφορα ενδιαφέροντα.

γ. είναι μια σωστή άποψη, γιατί έτσι μάς παρουσιάζουν τις γιαγιάδες τα παραμύθια που διαβάζουμε.

Οι γιαγιάδες και οι παππούδες είναι άνθρωποι που:

α. γκρινιάζουν συνέχεια, έχουν πάντα προβλήματα υγείας και ξεχνούν συνεχώς.

β. δεν μπορούν να προσφέρουν τίποτα και δεν έχουν άλλα ενδιαφέροντα εκτός από τα εγγόνια τους.

γ. μπορούν και ζουν με δικά τους χρήματα, βοηθούν με πολλούς τρόπους τα παιδιά και τα εγγόνια τους και έχουν πολλά ενδιαφέροντα.

Η άποψη των ανθρώπων για τους ηλικιωμένους:

α. είναι ίδια σε όλο τον κόσμο.

β. αλλάζει από τόπο σε τόπο.

γ. είναι ίδια μόνο για τις γυναίκες.

2. Διαβάστε το τελευταίο κομμάτι του άρθρου. Έπειτα ρωτήστε τις γιαγιάδες σας και τους παππούδες σας τι τους αρέσει και τι τους ενδιαφέρει να κάνουν. Γράψτε τα σε ένα χαρτί και παρουσιάστε τα στην τάξη σας. Ύστερα συγκρίνετέ τα με αυτά των συμμαθητών σας. Βρίσκετε διαφορές ή ομοιότητες στους παππούδες και στις γιαγιάδες σας; Τέλος, γράψτε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα όπου θα παρουσιάζετε τα ενδιαφέροντα, τις ασχολίες και τα όνειρα των παππούδων και των γιαγιάδων.

3. *«Αν μπορούσαν αύριο να κάνουν κάτι τελείως τρελό, τι θα ήταν αυτό;...»*
Ρωτήστε κι εσείς τους παππούδες και τις γιαγιάδες σας και βοηθήστε τους να κάνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα!!!

4. *Διαβάστε το κείμενο και βρείτε τα αντίθετα από τα υπογραμμισμένα επίθετα – ξαναγράψτε το με αυτά τα επίθετα που βρήκατε και πείτε τη γνώμη σας, τι παρατηρείτε:*

«Ο παππούς μου ήταν ένας μεγαλόσωμος άντρας, γεμάτος υγεία, παρ' όλα τα εβδομήντα του χρόνια. [...] Ωστόσο από τη δύσκολη εκείνη ζωή το μόνο σημάδι που έμεινε ήταν βαθιές χαρακιές στο πρόσωπό του, τίποτ' άλλο. Στα γαλανά μάτια του βασίλευε παιδική αγαθότητα και στα χείλη του, άμα γελούσε, έλαμπε η καλοσύνη του κόσμου. [...] Είχε μια ευαισθησία στο ντύσιμό του και ποτέ δε θυμάμαι να τον είδα αφρόντιστο όλα τα καλοκαίρια που ζούσαμε κι εμείς στο κτήμα. [...] Φαίνεται πως όλες οι γιαγιάδες είναι τουφερά πλάσματα αλλά η δική μου ήταν το πιο γλυκό και το πιο ήρεμο πρόσωπο μέσα σ' όλες τις γιαγιάδες του κόσμου. Πέρασε μαζί με τον παππού όλες τις πίκρες και τις δυσκολίες της ζωής».

«Ο παππούς μου

Ένα γράμμα

Το γράμμα είναι η μεγαλύτερη χαρά του κόσμου. Δεν ξέρεις τι έχει μέσα, και πεθαίνεις από αγωνία να τ' ανοίξεις. Κι όταν η μεγάλη μου αδελφή το διαβάσει, ξέρεις πως η γιαγιά θα 'ρθει από το Λιάσκοβετς στο σπίτι μας. Και αυτό θα πει ένα μεγάλο καλάθι κεράσια, και θα πει φρέσκα λουκάνικα (α, πώς μ' αρέσουν τα λουκάνικα!) και θα πει γλυκό με ξερά δαμάσκηνα. Και αυτό θα πει παραμύθια. Α, τα παραμύθια της γιαγιάς! Περιμένουμε πώς και πώς την ώρα να πάμε να ξαπλώσουμε πιο νωρίς. Η γιαγιά θα 'ρθει να καθίσει κοντά στα κρεβάτια μας και θ' αρχίσει τις ιστορίες. Μα να που ο μικρός μου αδελφός λέει: «αυτό το παραμύθι το ξέρω» –και τον παίρνει ο ύπνος. Κι εγώ το ξέρω.

Να, εκείνο το «Σταρένιο παξιμάδι» το 'χω ακούσει να το λέει η μαμά και η Τατιάνα. Μα κάθε φορά που η γιαγιά μάς λέει αυτό το παραμύθι αλλάζει φωνή και είναι σαν να λέει ένα άλλο παραμύθι. Όμως εκείνο που μου δίνει μεγαλύτερη χαρά είναι όταν κάνει η γιαγιά κανένα λάθος. Τότε είναι που εγώ τη διορθώνω.

Τώρα γράφουμε ένα γράμμα στη γιαγιά για να της πούμε ότι την περιμένουμε πώς και πώς και ότι το καλοκαίρι θα πάμε εμείς να το περάσουμε μαζί.

Α, πόσο θα ευχαριστηθεί η γιαγιά με αυτό το γράμμα!

Ντόρα Γκαμπέ, «Εγώ, η μητέρα μου κι ο κόσμος» (διασκευή), εκδ. Κέδρος, 1988

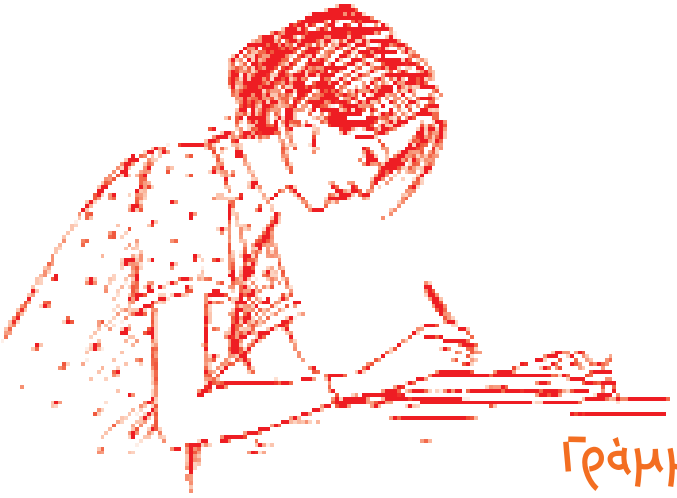

Γράμμα της Άννας – 2

Αθήνα, Π μπτη 18 Σεπτεμβρίου 1986

Αγαπημ νη μου Καλυψώ,

Πήρα το γράμμα σου χθες και το διάβασα στο λεωφορείο. Από τη Δευτ ρα, που άρχισα πάλι δουλειά, είναι η μόνη ώρα που χω δική μου. Τα απογεύματα, π ρα από τις δουλει ς του σπιτιού, χω τώρα και άλλη απασχόληση: Κάνω το διαιτητή στα καθημερινά «ματς» μεταξύ Άρη και Φίλιππου.

Προχθ ς παραλίγο να γίνουν δράματα εδώ μ σα. Πήρε κρυφά ο μικρός κάποια κασ τα του Φίλιππου, για να την ακούσει, η κασ τα μπερδεύτηκε, κόπηκε, αδύνατον να ξεμπλ ξει, ώσπου κομματιάστηκε ολότελα. Ο μεγάλος γινε θηρίο! Μίλησε άσχημα στο μικρό, εκείνον τον πήραν τα δάκρυα, δεν μπορούσε να σταματήσει, κι εγώ δεν ήξερα ποιον να μαλώσω [...]

Σε φιλώ

Άννα

Υ.Γ. Ο Φίλιππος την περασμ νη Κυριακή φαγε ψάρι ψητό.

Υ.Γ.(2) Μήπως ξ ρεις πού μπορώ να βρω αγριογούρουνο; Μ' χει τρελάνει

ο μικρός. Ζητάει κάθε μ ρα να του μαγειρ ψουμε να δει πώς είναι. Στείλε μας, αν χεις, και καμιά καλή συνταγή.

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, «Σπίτι για πέντε» (διασκευή), εκδ. Πατάκη, 1989

Ένα γράμμα

1. Όταν διαβάσετε το κείμενο 2 προσπαθήστε ν' απαντήσετε στις ερωτήσεις με προτάσεις του κειμένου.

- Γιατί το γράμμα είναι η μεγαλύτερη χαρά του κόσμου;
- Από πού έρχεται η γιαγιά και τι φέρνει μαζί της;
- Αρέσουν στα παιδιά τα παραμύθια της γιαγιάς;
- Τι αρέσει περισσότερο από τα παραμύθια της γιαγιάς στο παιδάκι που μας μιλάει;

2. Μπορείτε να γράψετε εσείς αυτό το γράμμα στη γιαγιά που ζει μόνη της στο χωριό; Θυμηθείτε! Τα παιδιά την περιμένουν να έρθει από το χωριό για να μείνει λίγες μέρες στο σπίτι τους!
Το κείμενο 3 μπορεί να σας φανεί χρήσιμο! Για ρίξτε μια ματιά!

3. Πάλι έκανε λάθος ο βιαστικός μας τυπογράφος!
Για διαβάστε τις παρακάτω προτάσεις. Σας φαίνεται κάτι περίεργο;
Σωστά! Μπέρδεψε πάλι τη σωστή σειρά των επιθέτων, και δεν ξέρει ποιο επίθετο από αυτά που είναι μέσα στην παρένθεση να χρησιμοποιήσει! Βοηθήστε τον εσείς!

(μεγάλα, εύκολα, καθημερινά, καλά, σωματική, πνευματική, μεγάλο, αμοιβαίο, πικρή, απότομη).

α. Ο παππούς είχε _____ υγεία, _____ αντοχή και _____ διαύγεια.

β. Η Ελευθερία δε μιλούσε στις γειτόνισσες για τα _____ τους προβλήματα. Κουβέντιαζε μόνο για τα _____ , τα _____ θέματα.

γ. _____ και _____ μου φάνηκε η κουνιάδα μου.

δ. Η προκοπή της οικογένειας στηρίζεται, σε _____ βαθμό, στην _____ κατανόηση των μελών της.

(Δυσκολεύεστε; Μπορείτε να συμβουλευτείτε και το λεξικό σας!)

Η μαμά μου στο ημερολόγιό μου

«Ποιος έτρεχε κοντά μου όταν έπεφτα ή φιλούσε το πονεμένο μέρος και μού 'λεγε μια όμορφη ιστορία για να γίνει καλά. Η μητέρα μου».

–Αν Τέιλορ

Ημερολογιάκι μου! Είναι 9.00 η ώρα τη νύχτα και θα ήθελα να σου μιλήσω για μερικά πράγματα που συμβαίνουν. Μόλις πριν από λίγο μπήκα στο σπίτι και η μαμά μου μου είπε να πάω κατευθείαν στο δωμάτιό μου και... θα τα πούμε το πρωί. Τέτοιες στάσεις κλισέ από τους γονείς, με τρομάζουν. Υποψιάζομαι απειλές και οργή, ενώ στην ουσία θέλουν απλά να σου πουν: «Καληνύχτα, έχεις κάνει μια κουταμάρα και το ξέρεις, γι' αυτό σκέψου το λίγο πριν κοιμηθείς». Αντί γι' αυτό όμως εσύ πέφτεις για ύπνο τρέμοντας, από το φόβο σου τι θα ξημερώσει αύριο.

Σήμερα στη γιορτή της θυμάμαι...

...ότι για πρώτη φορά στη ζωή μου ένιωσα πως η μητέρα μου είναι ένας άνθρωπος όπως όλοι, όταν μια συμμαθήτριά μου στο γυμνάσιο διάβαζε την έκθεσή της με θέμα τη μητέρα: «Ξέρω ότι δεν είναι τέλεια, συχνά απορρίπτω τα πιστεύω της, ποτέ όμως την ίδια. Την δέχομαι όπως είναι και την αγαπώ πολύ, γιατί είναι η μητέρα μου». Ξαφνιάστηκα τότε μ' αυτή την ιδέα. Εγώ πίστευα ότι η μαμά μου ήταν το τελειότερο πλάσμα στον κόσμο. Την είχα θεοποιήσει και θύμωνα φοβερά με τον εαυτό μου όταν αμφισβητούσα ή δε δεχόμουν κάποια πρόταση ή γνώμη της. Της αφαιρούσα το δικαίωμα να είναι διαφορετική από μένα, όπως δε φανταζόμουν ότι μου επιτρεπόταν να είμαι αλλιώτικη από εκείνην. Κάποτε —πολύ αργότερα— κατάλαβα. Κατάφερα να δω τα καλά και τα κακά της, να τη νιώσω, να την παραδεχθώ και να την αγαπήσω. Έτσι μπόρεσα κι εγώ να αποκτήσω εμπιστοσύνη στον εαυτό μου, να διαφοροποιηθώ και να αρχίσω να ωριμάζω.

«MISS» 5/1990

Η μαμά μου στο ημερολόγιό μου

1. Διαβάστε πρώτα προσεκτικά τα ημερολόγια που έχουν γράψει τα παιδιά (κείμενο 4) και υπογραμμίστε έπειτα τις σωστές φράσεις:

- Η μητέρα αδιαφορεί για τη συμπεριφορά και τα προβλήματα των παιδιών της.
- Οι μαμάδες παίζουν πολλές φορές το ρόλο της λογικής και βάζουν περιορισμούς στα παιδιά τους.
- Τα παιδιά κρατούν κακία για πάντα όταν τα μαλώνει η μαμά τους.
- Οι μαμάδες μπορούν να καταλάβουν αμέσως πώς αισθάνονται τα παιδιά τους.
- Τα παιδιά στην εφηβεία ζητούν μεγαλύτερη ανεξαρτησία.

2. Προσπαθήστε κι εσείς να γράψετε ένα κείμενο για ημερολόγιο όπου θα περιγράφετε ένα σημαντικό γεγονός που έχετε ζήσει με τη μαμά σας. Μην ξεχάσετε να βάλετε ημερομηνία και να γράφετε σαν να μιλούσατε σε ένα φίλο.

3. Το τελευταίο κείμενο του ημερολογίου (κείμενο 4) παρουσιάζει κάποιο γεγονός που συνέβη σε ένα παιδί, όμως δε δίνεται το τέλος της ιστορίας. Συνεχίστε το εσείς και δώστε το δικό σας τέλος.

4. Έχετε αισθανθεί κι εσείς την ανάγκη να γράψετε σε ένα ημερολόγιο; Στολίστε ένα τετράδιο με κολάζ από φωτογραφίες περιοδικών και ξεκινήστε να γράφετε! Θυμηθείτε κάποια διάσημα ημερολόγια, όπως αυτό της Άννας Φρανκ. Μπορεί και το δικό σας να γίνει κάποτε παγκόσμια γνωστό!

5. Συμπληρώστε στην κατάλληλη πτώση τα επίθετα ***γκρινιάρης,-α,-ικο*** και ***φοβητσιάρης,-α,-ικο***:

Τα _____ παιδιά τίποτα δεν τα ικανοποιεί. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα των _____ παιδιών είναι η γκρίνια. Ο Κώστας δεν αγαπάει τους _____ ανθρώπους γιατί παραπονιούνται συνέχεια. Αλλά διασκεδάζει με τη _____ γάτα του που φοβάται το παραμικρό. Ο αδερφός του όταν θέλει να τον πειράξει του λέει: «Είσαι _____ σαν τη γάτα μας». Ο Κώστας όμως δεν είναι _____ παιδί. Έχει πάντα θάρρος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΡΤΣΑΛΑΚΗΣ *ΗΘΟΠΟΙΟΣ*

«Έχω το Μανώλη 13 ετών και το Διαμαντή 17 μηνών. Το Διαμαντή δεν έχω προλάβει να τον δω σχεδόν καθόλου από τότε που γεννήθηκε γιατί δουλεύω κυριολεκτικά από το πρωί μέχρι το βράδυ. Θεωρώ ότι η μεγαλύτερη επιτυχία ενός γονιού στη σημερινή εποχή είναι να καταφέρει να συνδυάσει επάγγελμα και οικογενειακές υποχρεώσεις, ειδικά όταν ο γονιός είναι καλλιτέχνης, που τότε ο συνδυασμός των δύο αγγίζει τα όρια του άθλου.

"Μαζί τους ανακαλύπτω τον κόσμο από την αρχή. Όπως και τα όριά μου".

Ο μεγάλος ήρωας είναι η μάνα τους, που ουσιαστικά έχει να μεγαλώσει τρεις γιους. Παρ' ότι δεν ασχολούμαι πολλές ώρες, ο χρόνος που περνάω μαζί τους είναι ποιοτικός. Φυσικά, ανησυχώ για τις παγκόσμιες εξελίξεις κι εύχομαι στα παιδιά μου να είναι τυχερά και υγιή».

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΛΙΑΤΣΟΣ *ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ*

«Ο Βασίλης είναι κιόλας δεκατεσσάρων χρόνων άντρας...
Εγώ δεν πολυκαταφέρνω να συνδυάσω τη δουλειά με το μεγάλωμά του, ευτυχώς κατάφερε να τα συμβιβάσει η Αθηνά (γέλια). Φυσικά, φροντίζω να τον βλέπω τουλάχιστον κάθε βράδυ και το Σαββατοκύριακο όσο πιο πολύ μπορώ... Η σκέψη μου όμως είναι πάντα εκεί. Αγαπάει και εμένα και την Αθηνά εξίσου, δεν κάνει διακρίσεις. Μαζί μου συζητάει από ανδρικά θέματα μέχρι ό,τι μπορείς να φανταστείς. Άλλωστε, εγώ έχω το καλό που έχουν οι περισσότεροι μπαμπάδες με τα παιδιά τους, είμαι σαφώς πιο ελαστικός. Δύσκολα του χαλάω χατίρι, προσέχοντας ταυτόχρονα να διατηρώ τις ισορροπίες με το πρόγραμμά του, το οποίο κατά κοινή ομολογία είναι υπερφορτωμένο και δεν ξέρω σε τελική ανάλυση αν αξίζει να είναι τόσο πολύ... Μαζί παίζουμε τένις, αλλά η μεγάλη μας ευχαρίστηση είναι να παρακολουθούμε τα παιχνίδια της ομάδας μας (είμαστε Παναθηναϊκοί και οι δύο). Για να καταλάβεις, δεν έχουμε χάσει ούτε ματς από το Champions League. Τις ωραιότερες στιγμές μας τις περνάμε στο καταφύγιό μας στην Άνδρο, τρελαινόμαστε και οι δυο για εκδρομές.

"Εύχομαι ο γιος μου να είναι ευτυχισμένος και να βοηθά το διπλανό του".

»Εκείνο που μ' εντυπωσιάζει στο Βασίλη είναι η στάση ζωής του, βάζει στόχους, οργανώνεται σωστά κι έπειτα προσπαθεί να τους κατακτήσει. Σ' αυτό μου μοιάζει! (Πλατύ χαμόγελο). Όσον αφορά το μέλλον του με όλα αυτά τα τραγικά που συμβαίνουν... Είμαι πολύ αισιόδοξος και δεν μπορώ να φανταστώ ότι θα επικρατήσει η τρομοκρατία και το κακό.
Δε φοβάμαι για το μέλλον του γιατί πιστεύω πως είναι πολλοί περισσότεροι οι άνθρωποι που έχουν αγάπη μέσα τους παρά μίσος.
Οι τελευταίοι είναι λίγοι και σκόρπιοι. Στη ζωή του, του εύχομαι να είναι αποτελεσματικός, ευτυχισμένος και να βοηθάει το διπλανό του».

Περιοδικό ΜΕΝ

Συνεντεύξεις με μπαμπάδες

1. Διαβάστε προσεκτικά τις δυο συνεντεύξεις (κείμενο 5) και βρείτε ποιος είπε τα παρακάτω λόγια. Αν τα είπε ο Αιμίλιος Λιάτσος βάλτε **Α. Λ.** και αν τα είπε ο Γιώργος Παρτσαλάκης βάλτε **Γ. Π.**:

«Δεν πολυκαταφέρνω να συνδυάσω τη δουλειά με το μεγάλωμα του γιου μου, ευτυχώς τα καταφέρνει η Αθηνά»	
«Το γιο μου δεν έχω προλάβει να τον δω σχεδόν καθόλου από τότε που γεννήθηκε γιατί δουλεύω από το πρωί μέχρι το βράδυ»	
«Το μεγαλύτερο επίτευγμα ενός γονιού στη σημερινή εποχή είναι να συνδυάσει επάγγελμα και οικογενειακές υποχρεώσεις»	
«Μαζί μου συζητάει από ανδρικά θέματα μέχρι ό,τι μπορείς να φανταστείς»	
«Δύσκολα του χαλάω χατίρι, προσέχοντας να διατηρώ ισορροπίες με το πρόγραμμά του»	
«Του εύχομαι να είναι ευτυχισμένος και να βοηθάει το διπλανό του»	
«Τους εύχομαι να είναι τυχερά και υγιή»	

2. Μήπως ο δάσκαλός σας ή ο διευθυντής σας είναι κι αυτοί μπαμπάδες;
Ήρθε η ώρα να τους πάρετε συνέντευξη. Ετοιμάστε το ερωτηματολόγιό σας όπου θα ζητάτε να μάθετε πληροφορίες για τη σχέση τους με τα παιδιά τους.
Τέλος, ρωτήστε τους τι θα εύχονταν στα παιδιά τους. Θα σας χρειαστούν ένα μαγνητόφωνο, φωτογραφική μηχανή, χαρτί και μολύβι για την απομαγνητοφώνηση.
Μπορείτε να βοηθηθείτε και από τις συνεντεύξεις του κειμένου 5.

3. Διαβάστε το κείμενο και έπειτα ξαναγράψτε το αντικαθιστώντας τα υπογραμμισμένα επίθετα με τα αντίθετά τους:

«Ο πατέρας ήπιε το πρωί έναν ελαφρύ καφέ. Έπειτα φεύγοντας πέρασε το μακρύ διάδρομο της πολυκατοικίας, άνοιξε τη μεγάλη πόρτα και βγήκε στο στενό δρόμο της γειτονιάς. Είχε στο πρόσωπο ένα πλατύ χαμόγελο, γιατί σκεφτόταν τη βαθιά θάλασσα του νησιού και ημέρευε. Ο άνεμος φυσούσε το φαρδύ του σακάκι, αν και κρατούσε στον ώμο τη βαριά τσάντα».

«Ο πατέρας ήπιε το πρωί ένα βαρύ καφέ.

(Χρησιμοποιήστε λεξικό αν δυσκολεύεστε.)

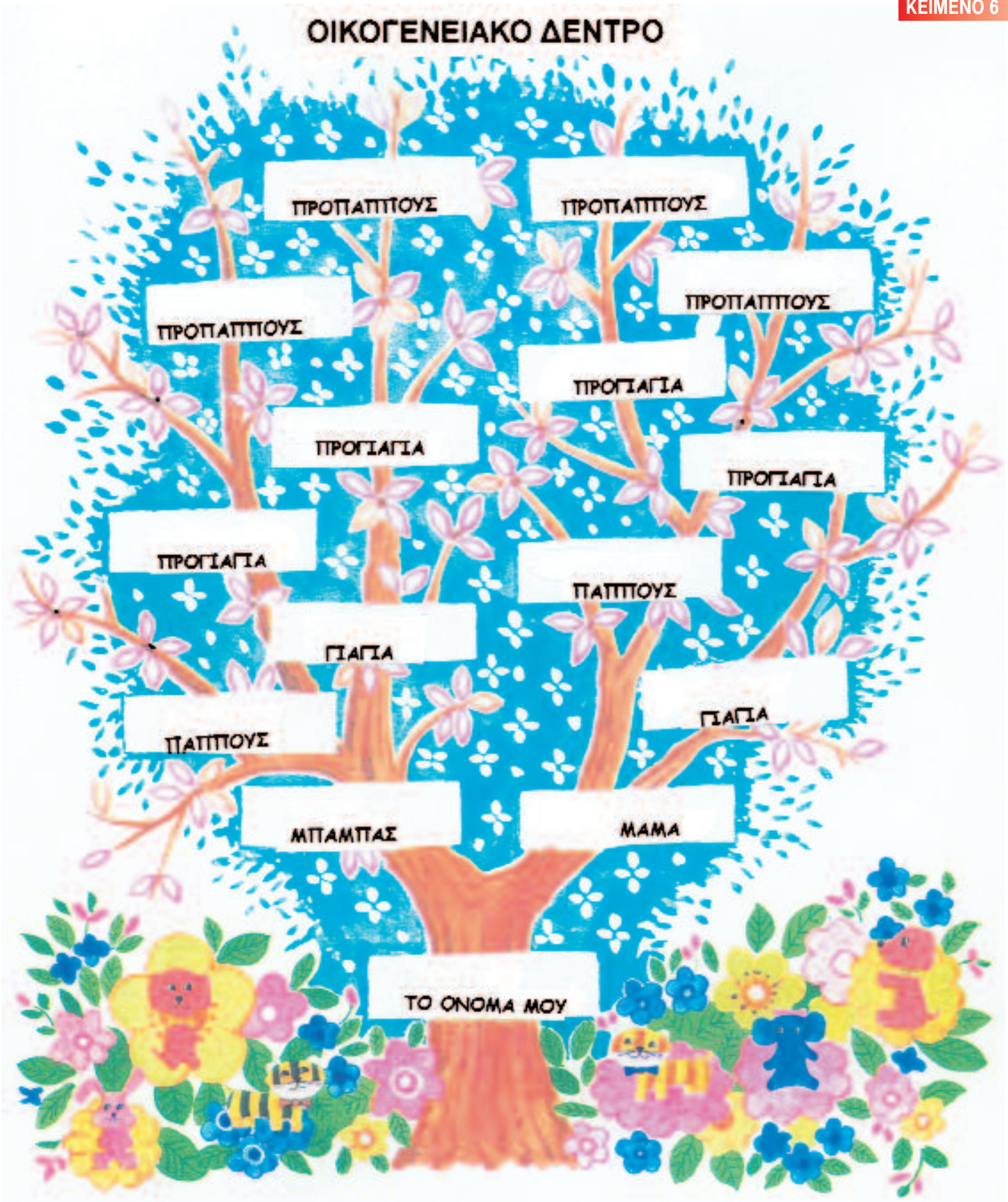

Οικογενειακό δέντρο

Ξέρετε καλά τα ονόματα των προγόνων σας; Θέλετε να προσπαθήσετε να γράψετε τα ονόματα του οικογενειακού σας δέντρου; Εάν δεν τα καταφέρνετε, ρωτήστε τους γονείς σας. Προσοχή! Σε κάθε κλαδί πρέπει να γράψετε κάποιο όνομα από τη μεριά της μαμάς σας ή του μπαμπά σας. Καλή αναζήτηση!

Ο Ιωακείμ έχει προβλήματα

Ο Ιωακείμ δεν ήρθε χτες στο σχολείο. Ήρθε σήμερα το πρωί, αλλά ήρθε καθυστερημένος και ήταν όλο νεύρα, βαρύς και ασήκωτος και μας ξάφνιασε όλους. Δεν ξαφνιαστήκαμε και ιδιαίτερα που ο Ιωακείμ είχε έρθει αργά και με ύφος προβληματισμένο, μια και πολύ συχνά έρχεται σχολείο καθυστερημένα και με ύφος ανάλογο, ιδίως όταν έχουμε διαγώνισμα στη Γραμματική. Αυτό που μας ξάφνιασε ήταν, που η δασκάλα μας του χαμογέλασε πλατιά και του είπε:

— Ε, λοιπόν, συγχαρητήρια, Ιωακείμ! Θα πρέπει να είσαι ευτυχισμένος, έτσι δεν είναι;

Εμείς ξαφνιαστήκαμε ακόμα περισσότερο, γιατί μπορεί η δασκάλα μας μέχρι τώρα να ήταν ευγενική με τον Ιωακείμ (εντάξει, είναι καλή κι ευγενική με τον οποιονδήποτε), δεν του είχε δώσει όμως ποτέ της συγχαρητήρια. Ο Ιωακείμ παρ' όλα αυτά δε φάνηκε να είναι ευχαριστημένος, αντίθετα, πάντα με το ίδιο προβληματισμένο και στενοχωρημένο ύφος, πήγε και κάθισε στο θρανίο του, δίπλα στον Μεξάν. Γυρίσαμε όλοι και τον κοιτάξαμε με απορία, αλλά η δασκάλα χτύπησε δυνατά την έδρα με το χάρακα και μας είπε να καθίσουμε φρόνιμα, να κοιτάξουμε τη δουλειά μας και να αντιγράψουμε το κείμενο από τον πίνακα και χωρίς λάθη παρακαλώ.

Κάποια στιγμή άκουσα τον Ζοφρουά από πίσω μου:

— Να το πεις και στους άλλους! Ο Ιωακείμ έχει ένα μικρό αδερφάκι!

Στο διάλειμμα, μαζευτήκαμε όλοι γύρω από τον Ιωακείμ, που στεκόταν ακουμπισμένος στον τοίχο με τα χέρια στις τσέπες του και τον ρωτήσαμε αν πραγματικά είχε ένα μικρό αδερφάκι.

— Ναι, μας είπε ο Ιωακείμ, χτες το βράδυ, ο μπαμπάς μου ήρθε και με ξύπνησε. Ήταν ντυμένος, αλλά αξύριστος, γελούσε ολόκληρος, με φίλησε και μου είπε πως από αυτή τη νύχτα θα είχα ένα μικρό αδερφάκι. Μου είπε να ντυθώ στα γρήγορα, τρέξαμε αμέσως και πήγαμε στο νοσοκομείο κι εκεί ήταν η μαμά. Ήταν ξαπλωμένη, αλλά ήταν τόσο χαρούμενη όσο κι ο μπαμπάς και δίπλα της, στην άκρη του κρεβατιού ήταν το μικρό μου αδερφάκι.

— Μάλιστα, αλλά δε φαίνεσαι και τόσο χαρούμενος! του είπα εγώ.

— Και γιατί να είμαι; απάντησε ο Ιωακείμ. Πρώτα απ' όλα είναι κακάσχημο. Είναι πολύ μικρό, μια σταλιά, είναι κατακόκκινο, κλαίει όλη την ώρα, παρ' όλα αυτά όλος ο κόσμος το βρίσκει χαριτωμένο. Εγώ, έτσι και κλάψω λιγάκι στο σπίτι, μου βάζουν αμέσως τις φωνές να σταματήσω, άσε που ο μπαμπάς μου μου λέει από πάνω πως είμαι ένας ανόητος και του ζαλίζω τα αυτιά.

— Άσε, άσε τα ξέρω, είπε ο Ρούφους. Κι εγώ έχω ένα μικρό αδερφάκι κι είναι όλο προβλήματα. Είναι, βέβαια, όπως καταλαβαίνετε το χαϊδεμένο κι έχει το δικαίωμα να κάνει ό,τι θέλει.

— Από τότε που γεννήθηκε ο αδερφός μου, δε με έχουν αφήσει ήσυχο, είπε ο Ιωακείμ. Στο νοσοκομείο, η μαμά μου ήθελε να τον φιλήσω κι εγώ βέβαια δεν ήθελα καθόλου, αλλά τι να κάνω, πήγα και τον φίλησα και τότε ο μπαμπάς μου έβαλε τις φωνές κι είπε να προσέχω, γιατί λίγο έλειψε να αναποδογυρίσω την κούνια και πως ποτέ του δεν είχε δει τόσο αδέξιο πλάσμα σαν εμένα.

— Το απόγευμα, είπε ο Ιωακείμ, ο μπαμπάς μου με πήγε στο νοσοκομείο κι εκεί ήταν ο θείος μου ο Οκτάβιος, η θεία μου η Εντίθ, ακόμα κι η θεία μου η Λυδία κι όλοι έλεγαν πως ο μικρός μου αδερφός μοιάζει σε πολύ κόσμο, στον μπαμπά μου, στη μαμά μου, στον θείο Οκτάβιο, στη θεία Εντίθ, στη θεία Λυδία ακόμα και σε μένα. Κι ύστερα μου είπαν ότι πρέπει να είμαι πολύ χαρούμενος και, επιπλέον, τώρα θα πρέπει να είμαι πολύ φρόνιμος, να βοηθάω τη μαμά μου και να διαβάζω πολύ για το σχολείο. Ο μπαμπάς μου είπε ότι περίμενε από μένα να προσπαθήσω περισσότερο, γιατί μέχρι τώρα δεν ήμουνα παρά ένας σκράπας, κι έπρεπε να γίνω το καλό παράδειγμα για τον μικρό μου αδερφό. Ύστερα από αυτά με άφησαν ήσυχο, εκτός από τη μαμά μου, που μ' αγκάλιασε και μου είπε πως μ' αγαπάει πολύ, τόσο όσο και το μικρό μου αδερφό.

— Ρε παιδιά, είπε ο Ζοφρουά, τι θα λέγατε να παίζαμε λίγο ποδόσφαιρο πριν τελειώσει το διάλειμμα;

— Α, δεν ξέρεις και το άλλο, είπε ο Ρούφους. Όταν θα θέλεις να βγεις να παίξεις με τους φίλους σου, θα σου λένε να μείνεις στο σπίτι να προσέχεις το μικρό σου αδερφό.

— Αλήθεια; Τι μου λες; Χωρίς πλάκα, ας φροντίσει μόνος του τον εαυτό του! είπε ο Ιωακείμ. Στο κάτω κάτω δεν τον φώναξα εγώ να έρθει. Και θα βγαίνω να παίζω κάθε φορά που θα μου κάνει κέφι!

— Θα φέρνει ένα σωρό μπερδέματα, είπε ο Ρούφους, κι από πάνω θα σε λένε και ζηλιάρη.

— Τι; φώναξε ο Ιωακείμ. Ζηλιάρης εγώ; Αυτό δα μας έλειπε!

Κι είπε πως δεν είναι καθόλου ζηλιάρης κι είναι χαζό να το λέει κάποιος αυτό και δε θα ασχολιόταν καθόλου με τον αδερφό του. Το μόνο πράγμα που τον ένοιαζε ήταν να μην του σπάνε τα νεύρα και να τον φέρνουν να κοιμηθεί στο δωμάτιό του, να μην τον εμποδίζουνε να βγαίνει, όποτε θέλει να παίζει με τους φίλους του. Σιχαίνονταν τα χαϊδεμένα κι αν τον ενοχλούσαν περισσότερο, ε, τότε θα έφευγε από το σπίτι και θα ήταν όλοι τους πολύ στενοχωρημένοι και τότε ας κρατούσαν τον Ηλία τους κι όλος ο κόσμος θα το μετάνιωνε σκληρά όταν θα έφευγε από το σπίτι, μα πιο πολύ οι γονείς του, όταν θα μάθαιναν πως είχε γίνει καπετάνιος σε ένα πολεμικό πλοίο κι έβγαζε πάρα πολλά λεφτά

και όπως και να το κάνουμε έχει βαρεθεί πια το σπίτι και το σχολείο και δεν έχει ανάγκη κανέναν κι όλες αυτές οι ιστορίες τον κάνουν να διασκεδάζει πολύ.

— Ποιος είναι ο Ηλίας; ρώτησε ο Κλοτέρ.

— Είναι ο μικρός μου αδερφός, δεν το ξέρεις; απάντησε ο Ιωακείμ.

— Έχει πολύ αστείο όνομα, είπε ο Κλοτέρ.

Τότε ο Ιωακείμ όρμησε πάνω στον Κλοτέρ και του έδωσε του κόσμου τις φάπες, γιατί, όπως μας είπε αργότερα, ένα πράγμα δεν επέτρεπε σε κανένα: Να κοροϊδεύουν την οικογένειά του!

Γκοσινί – Σαντέ, «Ο μικρός Νικόλας έχει προβλήματα», εκδόσεις Σύγχρονοι Ορίζοντες

ΩΧ, ΑΔΕΡΦΕ!

Κι όμως είναι το καμάρι της οικογένειας

Τα τελευταία χρόνια βέβαια ο κόσμος ολόκληρος έχει ευαισθητοποιηθεί ως προς αυτή την ανισότητα στη διαπαιδαγώγηση των δύο φύλων και στη συμπεριφορά απέναντί τους. Ωστόσο, εξακολουθούν να γίνονται διακρίσεις ανάμεσα σε αγόρια και κορίτσια. Οι οικογένειες θέλουν το «αγόρι για να συνεχίσει το όνομα» και την καριέρα του πατέρα και ενθαρρύνουν τους γιους να ρισκάρουν και να δοκιμάζουν νέους δρόμους ενώ περιορίζουν τους ορίζοντες των κοριτσιών στις... «γυναικείες» ασχολίες.

Όταν η Ανίτα ήταν ακόμα κοριτσάκι, το έβρισκε πολύ φυσικό να είναι ο αδελφός της το επίκεντρο του ενδιαφέροντος στο σπίτι της. Ο Μιχάλης ήταν δύο χρόνια μεγαλύτερός της. Έπαιρνε άριστους βαθμούς, ήταν πρόεδρος στην τάξη του και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ήταν και το «αστέρι» του σχολείου. Στα 18 της όμως η Ανίτα και ενώ ήξερε ότι οι γονείς της την αγαπούσαν, αισθανόταν ότι δεν της έδιναν αρκετή σημασία. Δε μιλούσαν ποτέ για τα δικά της κατορθώματα, τα 20άρια της στα Νέα Ελληνικά και στα Λατινικά, το πρώτο μετάλλιο στους Διασυλλογικούς Αγώνες Στίβου... Δεν ήταν, λοιπόν, αυτά τίποτα;

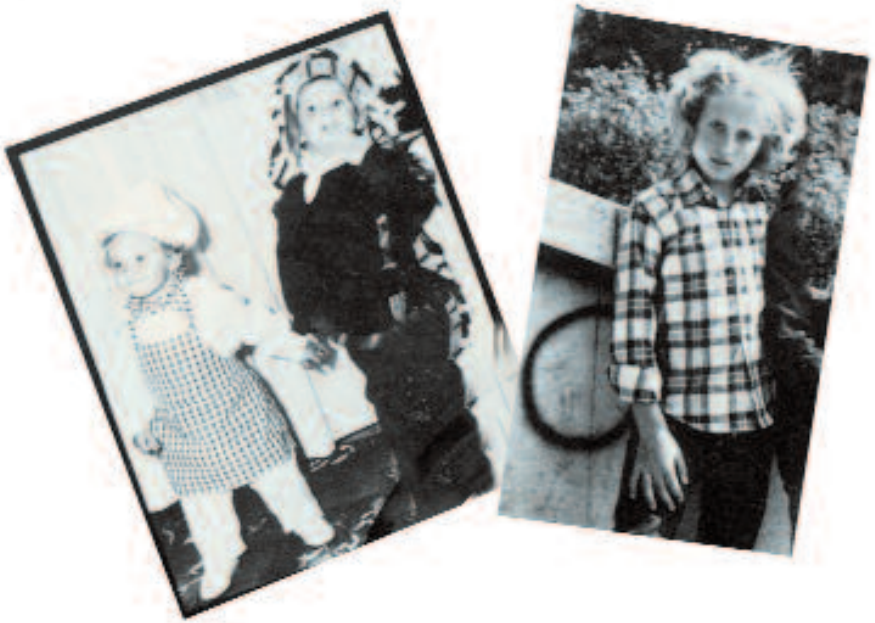

Πολλές κοπέλες που έχουν αδελφούς νιώθουν ίσως το ίδιο αδικημένες και οργισμένες με την Ανίτα. Δεν είναι σπάνιο φαινόμενο για την ελληνική οικογένεια να δείχνουν οι γονείς μεγάλη αδυναμία στον γιο τους, μόνο και μόνο επειδή είναι αγόρι. Αυτό, εξηγούν ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι, συνέβαινε άλλοτε για λόγους οικονομικούς και κοινωνικούς. Οι περισσότεροι πολιτισμοί στην ιστορία της ανθρωπότητας έδιναν μεγαλύτερη σημασία στους άντρες παρά στις γυναίκες.

Τί μπορείς να κάνεις; Πολλά!

Καλύτερα να αντιμετωπίσεις τα πράγματα άμεσα. Μίλησε με τους γονείς σου για το πώς αισθάνεσαι. Μερικές φορές χρειάζεται να τους δείξεις την άνιση μεταχείριση για να την συνειδητοποιήσουν.

Η πιθανή αντίδραση των γονιών σου θα είναι να προσπαθήσουν να σε πληγώσουν όταν συνειδητοποιήσουν ότι σε έχουν πληγώσει ή παραμελήσει. Ακόμα κι αν κατά βάθος τα αισθήματά τους δεν αλλάξουν, θα επιχειρήσουν να φερθούν λιγότερο **άδικα**.

Όταν η οικονομική δυνατότητα για σπουδές σε κάποιο ακριβό πανεπιστήμιο του εξωτερικού υπάρχει για ένα μόνο παιδί, μέσα στην οικογένεια, τότε συνήθως προτιμάται το αγόρι. Αλλά αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει εσύ να μείνεις πίσω. Υπάρχουν τρόποι για να προχωρήσεις κι εσύ σε αξιόλογες σπουδές. Φρόντισε να μάθεις για υποτροφίες ή φοιτητικά δάνεια. Στο επάγγελμα που διάλεξες για τον εαυτό σου —αν οι γονείς σου δεν μπορούν να σε βοηθήσουν οικονομικά— προσπάθησε να τα καταφέρεις μόνη σου. Καλύτερα έτσι, παρά να τους χρεώσεις αργότερα επειδή δε σου πρόσφεραν τη μόρφωση που επιθυμούσες.

Ο καημένος ο αδελφός σου! Νομίζεις ότι φταίει που είναι το καμάρι της οικογένειας; Δεν είναι κι αυτός θύμα του ίδιου κοινωνικού συστήματος που ενώ φαίνεται να ευνοεί τα αγόρια, τα φορτώνει με βαριές υποχρεώσεις; Το προνόμιο του «καινακήρη» πολλές φορές γίνεται καταπίεση και εξαναγκασμός: έχει κι αυτός υποχρέωση να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των γονιών του. Αντίθετα, η ζωή είναι πολύ πιο εύκολη όταν οι δικοί σου δε στηρίζουν επάνω σου όλες τους τις ελπίδες.

Πάνω απ' όλα μην ξεχνάς ότι οι γονείς σου σε αγαπούν και σε νοιάζονται ακόμα κι αν μεροληπτούν για το «γιο» τους. Αυτή η άνιση μεταχείριση όμως δεν πρέπει να επηρεάσει τη μετέπειτα ζωή σου. Εσύ οφείλεις στον εαυτό σου να είσαι αυτή που θέλεις και να κάνεις ό,τι διαλέξεις. Και να ξέρεις, αν προσπαθήσεις σκληρά γι' αυτό, θα το επιτύχεις και η ικανοποίησή σου θα είναι ακόμα μεγαλύτερη.

«SEVENTEEN», 4/88

Ο Ιωακείμ έχει προβλήματα / Ωχ, αδερφέ

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο (κείμενο 7) και βάλτε **Σ** στις σωστές φράσεις και **Λ** στις λάθος:

- Ο Ιωακείμ πηγαίνει συχνά στο σχολείο καθυστερημένος και έχει προβληματισμένο ύφος. ❑
- Ο Ιωακείμ ήρθε εκείνη τη μέρα στενοχωρημένος γιατί θα έγραφε διαγώνισμα στη γραμματική. ❑
- Ο Ιωακείμ είναι πολύ χαρούμενος γιατί απόκτησε ένα αδελφάκι. ❑
- Ο Ιωακείμ είναι προβληματισμένος γιατί όλοι προσέχουν το καινούριο αδελφάκι και μαλώνουν αυτόν. ❑
- Όλοι οι συγγενείς συμβουλεύουν τον Ιωακείμ να είναι φρόνιμος, να διαβάζει και να βοηθάει τη μητέρα του. ❑
- Οι φίλοι του Ιωακείμ κοροϊδεύουν το όνομα του αδελφού του και αυτός θυμώνει. ❑

2. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο του περιοδικού (κείμενο 8) και συμπληρώστε τα κενά στις προτάσεις:

Όπως πιστεύουν οι ψυχολόγοι και οι κοινωνιολόγοι, οι γονείς δείχνουν πολλές φορές αδυναμία στα αγόρια για λόγους ..... και .....

Οι περισσότεροι πολιτισμοί στην ιστορία της ανθρωπότητας έδιναν μεγαλύτερη σημασία στους ..... παρά στις ..... .

Καλύτερη λύση είναι η ..... με τους γονείς για να καταλάβουν την άνιση ..... .

Όταν δεν υπάρχει οικονομική δυνατότητα για σπουδές τότε καλό είναι τα κορίτσια να μη ..... πίσω, αλλά να φροντίζουν να μάθουν για ..... και φοιτητικά ..... .

Ο αδελφός είναι θύμα του ....

Είναι εξαναγκασμένος να ανταποκριθεί στις ..... των γονιών του.

3. Διαβάσατε το άρθρο (κείμενο 8); Πιστεύετε πως ό,τι είναι γραμμένο ισχύει και τη σημερινή εποχή; Ποια είναι η δική σας άποψη και ποια των γονιών σας; Γράψτε την σε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας.

4. Διαβάζοντας τα δυο κείμενα συγκρίνετέ τα. Ποιες διαφορές παρατηρείτε; Ποιο από τα δύο μάς δίνει πληροφορίες και ποιο μάς αφηγείται κάποια ιστορία; Ποιες διαφορές βλέπετε; Πού πιστεύετε ότι έχει δημοσιευτεί το καθένα;

5. Έχετε κι εσείς αδέλφια; Φτιάξτε σε μια σελίδα δυο στήλες όπου στη μία θα γράφετε τι σας αρέσει και στην άλλη τι δε σας αρέσει στη σχέση σας με τα αδέλφια σας (δείτε τον πίνακα που σας προτείνουμε). Έπειτα διαβάστε αυτά που έχετε γράψει στην τάξη σας. Σίγουρα θα βρείτε πολλές ομοιότητες με τους συμμαθητές σας! Κολλήστε στον πίνακα ανακοινώσεων τα αποτελέσματα της έρευνάς σας
(Πάρτε ιδέες και από τα κείμενα 7, 8.)

ΤΙ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΣΤΟΝ/ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟ/Η ΜΟΥ	ΤΙ ΔΕ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΣΤΟΝ/ΣΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟ/Η ΜΟΥ
Παίρνει το μέρος μου όταν μαλώνω με τη μαμά μου.	***Παίρνει τα ρούχα μου και τα φοράει χωρίς να με ρωτήσει.***
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

5. Βρείτε τα επίθετα του κειμένου «Ο Ιωακείμ έχει προβλήματα» και βάλτε τα στη σωστή στήλη:

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΗΛΥΚΑ	ΟΥΔΕΤΕΡΑ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Προσέξατε πως τα επίθετα έχουν το ίδιο γένος με τα ουσιαστικά που συνοδεύουν;

MEGA

10.30 ΤΟ ΔΙΚΟ ΤΟΥΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

10.30 «Το δικό τους παιχνίδι» (A league of their own). ΗΠΑ, 1992. Κομεντί της Πεν Μαρσαλ, με τους Τομ Χανκς, Τζίνα Ντέιβις, Μοντόνα. 122'

13.00 Σε πρώτο πλάνο: Γιώργος Νταλάρας

14:00 Ειδήσεις

14.50 Όσα φέρνει η άρα: Ποικίλης Τεχνής

15.50 «Ο Ντένις ο τρομερός ξαναχτυπά» (Dennis the menace strikes again). ΗΠΑ, 1998. Κωμωδία του Τσαρλς Τ.Κιγκάνα, με τους Νιόν Ρίκλη, Ιαφαρ Κίνιντι, Τζόιαν Κούπερ. 72'

17.15 Ελληνική σειρά (επαν.)

17:55 Ειδήσεις

18.00 «Ένα αστείο κορίτσι» 1970. Κομεντί του Τακί Βουγιουκλάκη, με τους Αλίκη Βουγιουκλάκη, Νίκο Γιάνναρο, Λάμπρα Καβαντζίου. 102'

20:00 Ειδήσεις

21.00 Pop star

22.10 «Ο βράχος» (The rock). ΗΠΑ, 1996. Περιπέτεια του Μάικλ Μπέι, με τους Σον Κόνερι, Νικόλας Κέιτζ, Ίντ Χάρις. 131'

00:15 Ειδήσεις

00.30 Ξένη ταινία (συν.)

01.00 Μουσικό αφιέρωμα: Rod Stewart

02.45 Real TV

03.15 Τηλεαγορά

04.00 Η βίβα (επαν.)

ANT1

23.30 ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΘΑΝΑΤΟΥ

07.00 Ντοέντιο με θέα Με τους Νίκο Μάνεση, Ράνια Ομυκιό

10.30 Τομ και Τσέρι

11.00 Αστυνόμος Σιλίνς

11.30 Σκληρός μαχητής

12.00 Νιράγκονμπολ

12.30 Πάουερ Ρέιντζερ

13.00 Κωνσταντίνου και Ελένης (επαν.)

14:00 Ειδήσεις

14.45 «Το διαμάντι του Νείλου» (Lewel of the Nile). ΗΠΑ, 1985. Περιπέτεια του Λούις Τιχ, με τους Καθλίν Τέρνερ, Μάικλ Ντάγλας, Ντόνι Βαν Βίκ. 100'

16.50 Ζευγάρια (επαν.)

17:30 Ειδήσεις

17.40 Ελληνική σειρά (συν.)

18.00 «Ρουλέτα στον αέρα» 1984. Κομεντί του Γιάννη Δαλιανίδη, με τους Κώστα Βουτσά, Ρένα Βλαχοπούλου, Μάρθα Καραγιάννη. 92'

20:00 Ειδήσεις

21.00 «Το κόλπο» (Luck of the draw). ΗΠΑ, 2000. Περιπέτεια του Λούκα Μπεσκόβιου, με τους Τιερί Μόρεαν, Νάνα Χόλερ. 95'

23.30 «Αλιτοσόλη θανάτου» (Hight of the intruder). ΗΠΑ, 1991. Περιπέτεια του Ιωάν Μίθιους, με τους Νάνσι Κάλβερ, Γουίλιαμ Ντρόε, Μπρόιτ Ιάνιαν. 105'

00:15 Ειδήσεις

00.30 Ξένη ταινία (συν.)

ET1

21.30 Η ΚΥΡΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΣ

11.15 Μουσική παράδοση: Αποκριάτικα

12.00 Σε ρυθμούς ελληνικούς

12.45 Οπωσδήποτε την Κυριακή Με τη Βίκυ Φλάσσα

14:00 Ειδήσεις

14.15 Πατρινό καρναβάλι 2003: Μεγάλη Παρέλαση Απευθείας μετάδοση

17.00 Ξανθιώτικο καρναβάλι 2003 Απευθείας μετάδοση

18.45 Pro game Με τον Παναγιώτη Περπερίδη

19.00 Μπάσκετ - Α1: ΠΑΟΚ - Άρης Απευθείας μετάδοση

20.45 Κλήρωση ΠΡΟΤΟ - ΤΖΟΚΕΡ

21.00 Πατρινό καρναβάλι 2003: Τελετή λήξης Απευθείας μετάδοση

21.30 «Η κυρία δήμαρχος» 1962. Κωμωδία του Ρυβίκου Μανδρίλη, με τους Γιώργο Βογιατζόγλου, Βασίλη Λιβανίου, Νίκο Καπρινίδη. 72'

23:00 Ειδήσεις

23.10 Αθλητική Κυριακή Με τους Αντώνη Παπαδόπουλο, Αντώνη Καρπετόπουλο

01.30 Οπωσδήποτε την Κυριακή (επαν.)

02.30 View master (επαν.)

03.30 Στα όρια της αντοχής

04.00 Clouds

NET

23.00 ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ, ΕΙΝΑΙ Η ΖΩΗ ΜΟΥ

09.00 Πρίσμα Με τους Λένο Αργύρη, Αντώνη Λιωγαντίδου

11.00 Κουζίνα των Ελλήνων Με τη Θάλεια Παπούλιου

12.00 Εβδομη μέρα: Θόδωρος Παπαγιάννης, Γιώργος Καπλιγράκης

13.00 Στον κόσμο της οικονομίας

14.00 Σπορ ιστορίες Με τα Δημήτρη Χουλιγεωργίου

15:00 Ειδήσεις

16.00 Ολυμπιάδα 2004: η αντίστροφη μέτρηση Με τη Λένα Ιρακλή

17.00 Η συνάντηση της Κυριακής Με τη Βάσια Παπαϊωάν

18:00 Ειδήσεις

18.30 Ευρώπη σκηνής Με τα Γιώνα Κουβάρα

19.00 Ομιλείται ελληνικά Με τη Μαρία Χούκλη

20.00 Αιγαίο νυν και αεί Ντοκιμαντέρ

20.30 Στο ασανσέρ Ντοκιμαντέρ

20.40 Ταξιδεύοντας με το σάρι

21:00 Ειδήσεις

22.00 50 δεκά Με τα Νίκο Μαγγίρη

23.00 «Επιτέλους, είναι η ζωή μου» (What's life is it anyway). ΗΠΑ, 1981. Δραματική ταινία του Τζον Μίλιους, με τους Ρίτσαρντ Κρόφοκς, Τζον Κλάβερ. 118'

01:00 Ειδήσεις

01.15 Μουσικό αφιέρωμα: U2. A beautiful day

Κατάλληλο για όλους · Κατάλληλο - κατάλληλο η γονική συνοδεία · Κατάλληλο - απαραίτητη η γονική συνοδεία · Κατάλληλο για ανήλικους άνω των 13 ετών · Κατάλληλο μόνο για ενήλικες

ET3

21.30 ΜΕΛΙΝΑ-ΣΤΕΛΛΑ, ΜΙΑ ΡΕΜΠΕΤΙΣΣΑ ΤΟΥ '55

10.00 Οπέρα: «Χαντρή και Κατρή» του Εγκέλμπερτ Χούμπερντινκ
12.00 Κάθε τόπος και τραγούδι Με τ. Γιώργη Μετίκη
12.30 Υπηρεσιακή διαδρομή Με τον Παναγιώτη Μαυρίδη
13.30 Ρεπό Με τον Αλέξανδρο Τριανταφυλλίδη

15:00 Ειδήσεις

15.30 Ενεργειακό πεδίο
16.00 Χάντμπαλ: Ιωνικός Gratsias - Kifkis Alumil Απευθείας μετάδοση
17.30 ART3 Με τον Λάκη Κορώ
18.00 Επί τροχών Με τ. Χάρη Θεοχάρου
18.30 Επιφάνεια εργασίας Με τον Φίλιπ Τσανίλη
19.00 Design world
19.30 Exodus Με τον Κωστή Ζουμπούκη
20.00 Ημερομηνία Με τ. Θωμά Τσίμη

20:30 Ειδήσεις

21.00 Οι ήρωες της δράσης στο Χόλιγουντ. Ένα Μπρρρ
21.30 Melina - Stella, μια ρεμπέτισσα του '55 με παγκόσμια ακτινοβολία
22.30 Σπορ στο 3 Αθλητική εκπομπή

24:00 Ειδήσεις

00.20 SOS έγκαιρα Ιατρικής πληροφόρησης
01.30 Η μπορεί των πραγμάτων Νυκτερινό

ALPHA

04.45 FORMULA 1

04.45 Φόρμουλα 1: Αυστραλία - τελικός αγώνας Απευθείας μετάδοση
07.00 Επιμέλεια Σαββατοκύριακο Με τους Πέτρο Κουμπλή, Ελένη Φραγκάκη
10.00 7 ημέρες ALPHA Με τη Βασιλική Παναγιωτοπούλου
11.00 Ωραίοι ως Έλληνες (επαν.)
12.20 Καρναβάλι Δήμου Ρένιας Απευθείας μετάδοση

14:00 Ειδήσεις

14.45 Φόρμουλα 1 (μαγν.)
16.00 Ο ALPHA στη σέντρα Αθλητική εκπομπή
16.45 Ποδόσφαιρο - Πρωτάθλημα Α' Εθνικής: Πανιώνιος - Παναθηναϊκός Απευθείας μετάδοση
19.00 Ποδόσφαιρο Πρωτάθλημα Α' Εθνικής: Ολυμπιακός - ΑΕΚ, ΠΑΟΚ - Ηρακλής Απευθείας μετάδοση και σε παράλληλη σύνδεση

22:00 Ειδήσεις

22.30 Γκολ! Με τους Χάρη Αθανασούλη, Δημοσθένη Καρμόρη, Κωστή Κατσιάρη
23.30 Κύριος τύπος Με τη Μάκη Τριανταφυλλόπουλο

01:00 Ειδήσεις

01.15 Κύριος τύπος (συν.)
02.30 Γκολ! (επαν.)
03.00 Ποδόσφαιρο - Πρωτάθλημα Α' Εθνικής (επαν.)

STAR

13.30 ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕ ΤΟΝ ΤΕΡΕΝΣ ΚΟΥΙΚ

10.00 Παιδικό πρόγραμμα
12.30 Τα μυστήρια της Ινδιάνα Αμερικανική περιπετειώδης σειρά

13:00 Ειδήσεις

13.30 Κυριακή με τον Τέρενς Κουίκ: Νικός και Γιώργος Τσαλίδης, Κώστας Χατζής
15.00 Ζίνα Αμερικανική περιπετειώδης σειρά
16.00 Το φιλμάκι Αμερικανική κομική σειρά
16.30 Οι περιπέτειες της Σίντυλ Φυξ Αμερικανική περιπετειώδης σειρά
17.30 «Πάει να πριστεύετε στις εξετάσεις» (Cheaters) ΗΠΑ, 2000. Κωμωδία του Τζον Σλάτερι, με τους Τζερ Νεβιλής, Τζένα Μαλόουν, Πολ Σορβίνο, 98'

19:30 Ειδήσεις

21.00 «Το θύμα» 1969. Κομεδία του Νίκου Δημόπουλου, με τους Κώστα Βουτσά, Ζωής Σαπουντζάκη, Αλίκη Γιαννακάκη, 98'
23.00 Gala Με τη Μαρία Ιωαννάτου
24.00 «Το πρόσωπο του θανάτου» (Mask of death) ΗΠΑ, 1996. Περιπέτεια του Ντέβιντ Μίλλερ, με τους Λόρενζο Λάμας, Ρε Νιν Τσαγκ, Μαλί Νο Γουίλιαμς, 82'
02.00 Ειδήσεις
02.15 «Εγκίνημα τα μεσάνυχτα» (Murder by night) ΗΠΑ, 1989. Θρίλερ του Πολ Λιντς, με τους Ρόμπερτ Πόρτερ, Μάικλ Αβρονίν, Κέι Λένζ, 88'

Εξαιρετική · Καλή · Μέτρια · Κακή

Τηλεοπτικό πρόγραμμα

1. Στο τηλεοπτικό πρόγραμμα οι εκπομπές έχουν μπροστά ένα σύμβολο. Παρατηρήστε την εξήγηση των συμβόλων που βρίσκεται στο κάτω μέρος της σελίδας. Τι σημαίνει το κάθε σύμβολο;

2. Θα θέλατε να βρείτε, αφού κοιτάξετε τα σύμβολα, ποιες είναι οι οικογενειακές εκπομπές; Έπειτα πείτε στην τάξη τον τίτλο αυτών των εκπομπών και την ώρα που μπορούμε να τις δούμε.

3. Τώρα, φτιάξτε δύο στήλες και τοποθετήστε στη μία τους τίτλους των οικογενειακών εκπομπών και στην άλλη τους τίτλους των παιδικών εκπομπών. Ποιες θα θέλατε να δείτε; Ποιες από αυτές θα ήθελαν να δουν οι γονείς σας;

Παιδικές εκπομπές	Οικογενειακές εκπομπές

«Διαλυμένη οικογένεια» δεν σημαίνει απαραίτητα δυστυχία. Το διαζύγιο μπορεί να... οδηγήσει στην ευτυχία, ακόμα και όταν υπάρχουν πολλά παιδιά!

Τρεις οικογένειες σε μία

Ο Διονύσης Κλαδάς με τη Γιούλη και τα τέσσερα από τα έξι παιδιά της οικογένειας!

Όταν η Γιούλη γνώρισε τον Διονύση είχαν και οι δυο στο ενεργητικό τους από έναν αποτυχημένο γάμο, ένα επιτυχημένο... διαζύγιο και δυο παιδιά. Είχαν και οι δυο αποχωρήσει από έναν άτυχο γάμο αλλά όχι από την ιδέα του γάμου, της οικογένειας.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΑΡΕΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ο έρωτας με την πρώτη ματιά ήταν καθοριστικός στην προσωπική τους σχέση αλλά αυτό δεν τους έκανε βιαστικούς: «Όλοι μας οι χειρισμοί έγιναν με χειρουργική... ακρίβεια», θυμάται γελώντας ο Διονύσης. «Ο καθένας μας έπρεπε να κερδίσει και τη συναίνεση των παιδιών του και των παιδιών του άλλου...», εξηγεί η Γιούλη. «Δεν ήμασταν μόνοι μας, υπήρχαν η Σοφία και ο Δημήτρης, τα παιδιά του Διονύση. Και από την άλλη ο Αλέξανδρος και ο Στέφανος, τα δικά μου παιδιά...».

Το ζητούμενο στην περίπτωσή τους δεν ήταν να ενωθούν απλά δυο άνθρωποι, αλλά δυο οικογένειες σε μια μεγαλύτερη. Αρκετά μεγαλύτερη, όπως αποδείχθηκε στην πορεία, αφού πολύ σύντομα μετά τον γάμο τους απέκτησαν την 4χρονη σήμερα Ναταλία και λίγο αργότερα το μωρό τους, τη Νίνα... Έτσι η οικογένεια του Διονύση Κλαδά και της Γιούλης Τσαπατσάρη, έγινε... πολύτεκνη – με έξι παιδιά από τρεις γάμους! Οι ηλικίες τους; Από 14 μηνών έως 20 χρόνων!

Η μάχη για τον Αλέξανδρο.

Όχι, δεν ήταν πάντα βελούδινη η κατάσταση και δεν υπάρχουν μαγικές συνταγές... επιτυχίας! Κόπιασαν ιδιαίτερα και οι δυο τους να «παντρέψουμε όχι μόνο τους εαυτούς μας αλλά και ό,τι κουβαλούσαμε για να υπάρξει αποδοχή και αρμονία στην κοινή ζωή μας...». Για τον Διονύση Κλαδά δεν ήταν πρόβλημα να αποδεχθεί και να αγαπήσει τα παιδιά της Γιούλης. Αλλά ίδρωσε (!) πραγματικά στην αρχή, όπως παραδέχεται, κι ας έχει περάσει όλη του τη ζωή με παιδιά ως καθηγητής Φυσικής - διευθυντής τα τελευταία χρόνια σε διεθνές Λύκειο (I.B) ιδιωτικού σχολείου: «Με τον Στέφανο ήταν πιο εύκολα τα πράγματα, ήταν μόλις πέντε χρόνων.

Με τον Αλέξανδρο που είχε πατήσει στα δέκα, ομολογώ ότι δυσκολεύτηκα, έπρεπε να τον κερδίσω βήμα - βήμα, να τον πείσω με έργα και όχι με λόγια ότι θα ήμουν ο σύντροφος στη ζωή της μαμάς τους και δικός τους φίλος που δεν αποσκοπούσε να πάρει τη θέση του πατέρα τους στη ζωή τους. Βοήθησε πολύ με τη στάση του και ο πατέρας τους που είναι ένας εξαιρετικός άνθρωπος, αγαπάει τα αγόρια του και είναι κοντά τους κάθε φορά που τον χρειάζονται. Η πόρτα μας είναι πάντα ανοικτή γι' αυτόν και δεν υπάρχουν συγκεκριμένες ώρες ή μέρες – να πάρει και να φέρει τα παιδιά. Υπάρχουν οι δικές τους ανάγκες και όλοι δουλεύουμε γι' αυτές...».

ΤΑ ΝΕΑ/Σαββατοκύριακο, 8-9 Μαρτίου 2003

Τρεις οικογένειες σε μία

1. Αφού διαβάσετε το άρθρο της εφημερίδας, (κείμενο 8) σημειώστε ένα **Σ** δίπλα στις σωστές και ένα **Λ** δίπλα στις λάθος φράσεις που ακολουθούν:

- Ο γάμος της Γιούλης με το Διονύση ήταν αποτυχημένος και αναγκάστηκαν να χωρίσουν. ❑
- Και ο Διονύσης και η Γιούλη είχαν ο καθένας τους από δύο παιδιά από τον προηγούμενο γάμο τους. ❑
- Το δύσκολο, στην περίπτωσή τους, ήταν ότι έπρεπε να ενωθούν δύο οικογένειες. ❑
- Η Ναταλία και η Νίνα είναι τα παιδιά που έκαναν η Γιούλη και ο Διονύσης μετά το γάμο τους. ❑
- Ο Διονύσης δε χρειάστηκε να προσπαθήσει καθόλου για να κερδίσει την αγάπη των παιδιών της Γιούλης. ❑
- Η οικογένεια Τσαπατσάρη έχει τώρα έξι παιδιά που έχουν ηλικία από 14 μηνών έως 20 χρονών. ❑

2. Το άρθρο που μόλις διαβάσατε έχει τίτλο «Τρεις οικογένειες σε μία». Μπορείτε να καταλάβετε γιατί; Συζητήστε τις απόψεις σας μέσα στην τάξη.

3. Εσείς γνωρίζετε μια οικογένεια που να μοιάζει κάπως με την οικογένεια Τσαπατσάρη; Να υπάρχουν παιδιά από διαφορετικούς γονείς που να ζουν στην ίδια οικογένεια; Παιδιά που να μεγαλώνουν μακριά από τους πραγματικούς τους γονείς ή μόνο με τον έναν από τους δύο;

Μπορείτε να πάρετε μια συνέντευξη από τα παιδιά και από τους γονείς αυτής της οικογένειας;

- Υπάρχουν προβλήματα; Πώς τ' αντιμετωπίζουν.
- Τι συμβουλές δίνουν αυτοί οι γονείς στους δικούς σας;
- Τα παιδιά τους μπορούν να σας δώσουν χρήσιμες συμβουλές για τη δική σας συμπεριφορά;

Τη συνέντευξη μπορείτε να τη δημοσιεύσετε στην εφημερίδα του σχολείου σας.

4. Πολλές φορές για να εκφράσουμε κάποιες συγγενικές σχέσεις χρησιμοποιούμε κάποια συγκεκριμένα επίθετα. Μπορείτε να ψάξετε στο λεξικό και να βρείτε τι σημαίνουν τα παρακάτω;

θετός,-ή,-ό ……

πολύτεκνος -η, -ο ……...

ετεροθαλής -ής, -ές ……

5. Τώρα, αφού ξέρετε τη σημασία αυτών των επιθέτων, μπορείτε να συμπληρώσετε το παρακάτω κειμενάκι;

Η …….. οικογένεια Τσαπατσάρη αποτελείται από δύο γονείς και έξι παιδιά και κανένα από αυτά δεν είναι…… . Η Σοφία και ο Δημήτρης, τα παιδιά του Διονύση, είναι…… αδέλφια με τη Ναταλία και τη Νίνα γιατί έχουν τον ίδιο πατέρα αλλά διαφορετική μητέρα.

6. *«Ο έρωτας με την πρώτη ματιά …. τα δικά μου παιδιά…»* Μπορείτε σε αυτό κομμάτι του άρθρου να βρείτε τα επίθετα;

Υπογραμμίστε τα και χωρίστε τα σε αρσενικά, θηλυκά και ουδέτερα.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΗΛΥΚΑ	ΟΥΔΕΤΕΡΑ

Σπίτι για πέντε

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ – 1

Τετάρτη απόγευμα 10 Σεπτεμβρίου. Μαγνητοφώνηση αριθμός 1, στο καινούριο σπίτι. Αρχίζω από σήμερα νέα αρίθμηση στις κασέτες με το προφορικό μου ημερολόγιο. Έχουμε κιόλας δέκα ολόκληρες μέρες που ήρθαμε εδώ και είναι η πρώτη φορά που καταφέρνω, επιτέλους, να κλειστώ κάπου μόνος και να μαγνητοφωνήσω τα νέα με τη ησυχία μου. […]

Ο Φιλοκτήτης είναι ο καλύτερος φίλος μου κι ας κοντεύει να διαλυθεί. Όσα τέλεια μαγνητόφωνα και να είχα, μόνο με το Φιλοκτήτη θα μπορούσα να γράφω το προφορικό μου ημερολόγιο. Δεν μπορείς να λες σ' όποιον να 'ναι ό,τι σου συμβαίνει, παρά μόνο αν είναι φίλος πραγματικός. […]

Για ημερολόγιο, σαν αυτό που γράφω εγώ, μονάχα ο Φιλοκτήτης μου με βολεύει. Τον κρατάω εύκολα στα χέρια μου, τον βάζω στη σάκα μου, τον παίρνω ακόμα και στο κρεβάτι το βράδυ καμιά φορά και κάνω «εγγραφή» ξαπλωμένος. Έχω χαράξει πάνω του και τ' αρχικά μου «Φ.Φ.» μην τύχει ποτέ και τον χάσω, αν και δεν κινδυνεύει. Έτσι μικρούλης που είναι τον κρύβω εύκολα και δεν μπορεί να τον ανακαλύψει κανείς. Ευτυχώς, δηλαδή, γιατί σκέψου να έπεφτε στα χέρια του Άρη! Σκέψου να τον έβρισκε και να τον πασπάτευε αυτό το θηρίο!

«Όχι και θηρίο» σου λέει η μαμά. Δηλαδή πώς να το πω αυτό το κακομαθημένο, που γυρίζει όλη μέρα σαν σίφουνας μέσα στο σπίτι και δεν αφήνει τίποτα στην ησυχία του; Όλο κάτι πιάνει, όλο κάτι σκαλίζει, όλο κάποιο συρτάρι τραβάει, κάποιο ντουλάπι ανοίγει, κάποιο έπιπλο ξύνει, ησυχία δεν έχουν τα χέρια του, εκτός και αν διαβάζει τίποτα κόμικς – Αστερίξ κατά προτίμηση – κι εγώ μέσα μου βράζω.

«Μην είσαι μαζί του σκληρός» με φωνάζει κάθε τόσο η μαμά στο δωμάτιό της, για να μιλήσει κρυφά. […]

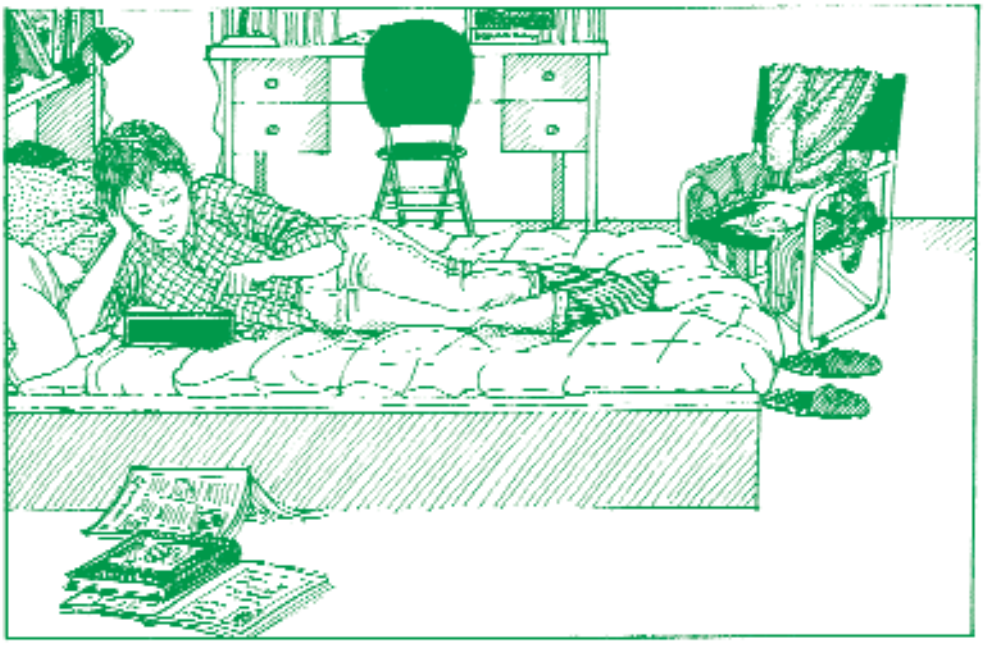

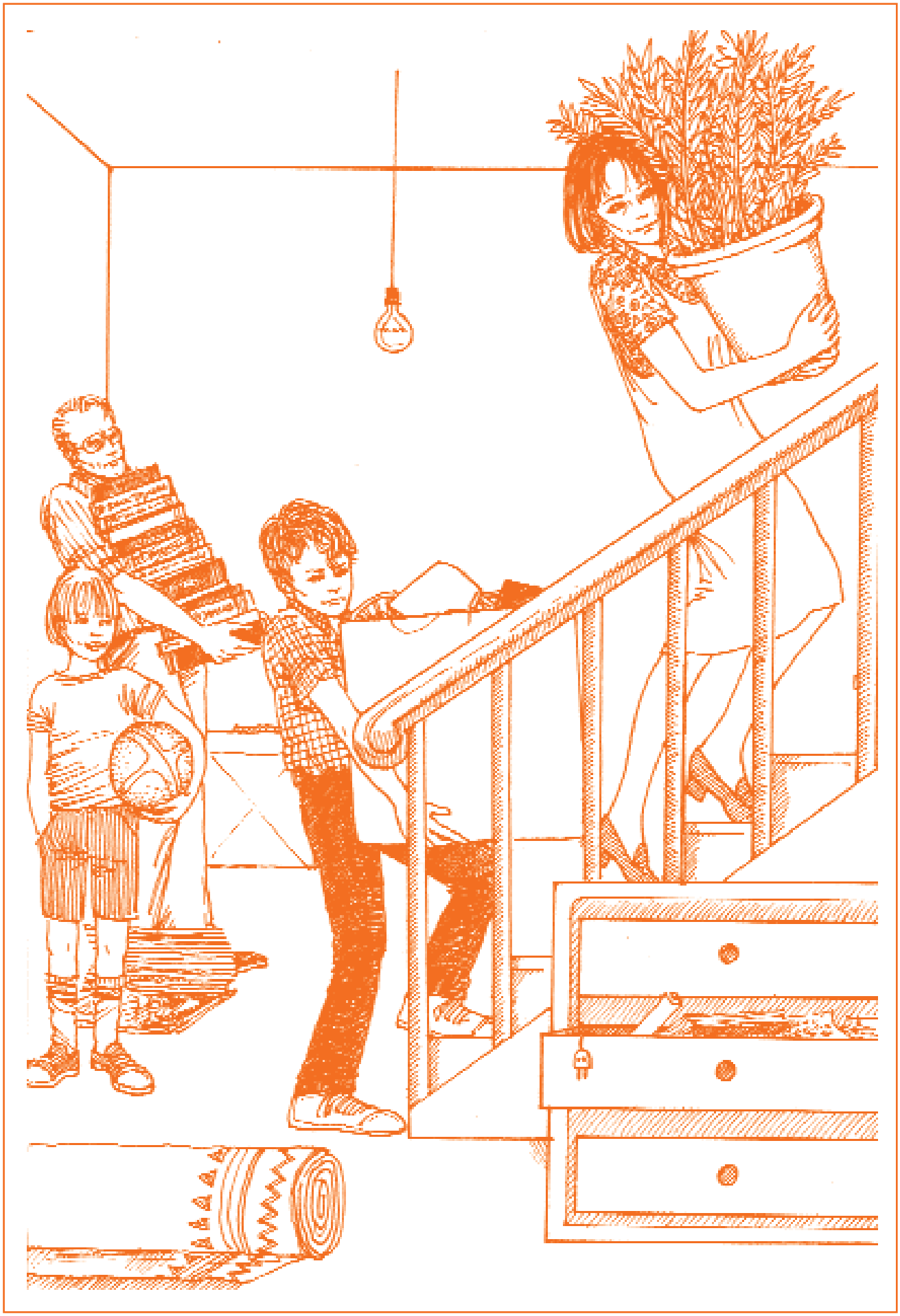

– Το παιδάκι έχει ανάγκη από στοργή, δεν το βλέπεις; Ξέρεις τι θα πει να έχει χάσει τη μάνα του προτού καλά καλά τη γνωρίσει;

Μου το έχει πει πάνω από τριάντα φορές αυτό η μαμά κι άλλες τόσες έχω πει μέσα μου εγώ πως θα ήθελα να μην έχω αυτιά να τ' ακούω. Στενοχωριέμαι πολύ άμα το θυμάμαι, γιατί είναι άσχημο. Τι άσχημο δηλαδή φοβερό πες καλύτερα. Άλλο να χωρίσουνε οι γονείς σου, σαν τους δικούς μου, κι άλλο να πεθάνει ο ένας και να ξέρεις πως δε θα τον ξαναδείς.

Θα μου πεις, μήπως εγώ τον βλέπω ποτέ το δικό μου πατέρα; Ε, δεν είναι το ίδιο! Μπορεί να είναι μακριά, όμως ξέρω πως, άμα του το ζητήσω, θα μου στείλει αμέσως τα εισιτήρια να πάω στη Γερμανία όποτε θέλω. […]

Πάντως το καινούριο σπίτι μ' αρέσει πολύ – δεν μπορώ να πω. Περισσότερο απ' όλα μ' αρέσει γιατί έχει «δώμα» – ένα δωμάτιο μικρό, δηλαδή, στην ταράτσα, που επικοινωνεί με το υπόλοιπο διαμέρισμα με μια μικρή σκάλα. Σ' αυτό το δωματιάκι βρίσκομαι τώρα και κάνω την «εγγραφή» μου, κι αυτό ήθελα εγώ για δική μου κρεβατοκάμαρα. Η μητέρα μου έλεγε πως θα είναι το χειμώνα ψυγείο και φούρνος το καλοκαίρι. […] Εγώ είπα πως δε με πειράζει ούτε το κρύο ούτε η ζέστη κι επέμενα πως θέλω να κοιμάμαι στο δώμα. Επέμενε όμως και η μαμά. Και όταν πει κάτι δεν αλλάζει εύκολα γνώμη. Τελικά, πάνω που πήγα ν' απελπιστώ, βρήκε ο Ορέστης τη λύση: Μια που το ήθελα, λέει, το δώμα τόσο πολύ, καλύτερα να κοιμάμαι εγώ στο μικρότερο δωμάτιο από τα κάτω, και να πάρει ο Άρης το πιο μεγάλο, για να χωρέσουν και τα παιχνίδια του, κι εγώ να κουβαλήσω εδώ πάνω το γραφείο μου, τα βιβλία μου και τα πράγματά μου – μαγνητόφωνο, κασέτες, δίσκους, πικάπ, περιοδικά και λοιπά – για να μελετάω και ν' ακούω τη μουσική μου, χωρίς να μ' ενοχλεί ο μικρός. «Μικρό» λένε και οι δυο τους τον Άρη, όταν δεν είναι μπροστά, γιατί έτσι και τους ακούσει γίνεται θηρίο. Δηλαδή θηρίο είναι έτσι και αλλιώς ο καινούριος μου αδελφός, αλλά «αυτό είναι μια άλλη ιστορία», όπως λένε.

Είπα «ο καινούριος μου αδελφός» και τι σόι αδελφός είν' αυτός δεν μπορώ και πολύ να το καταλάβω. Δεν ξέρω αν μπορείς να πεις «αδελφό» ένα παιδί που δεν έχει ούτε τον ίδιο πατέρα ούτε την ίδια μητέρα με σένα. Κι αν πάλι δεν μπορώ να τον πω έτσι, πώς πρέπει να λέω το παιδί του πατριού μου, δηλαδή του Ορέστη, που τον παντρεύτηκε η μαμά πριν από ένα μήνα και εννέα ημέρες; […]

Τελικά πάντως βολευτήκαμε όλοι και χώρεσαν τα πράγματα όλων, γιατί το διαμέρισμα είναι μεγάλο – σπίτι για πέντε, που λέει η μαμά μου, και όχι για τέσσερις που είμαστε εμείς.

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου, «Σπίτι για πέντε», εκδ. Πατάκη, 1989

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ – 1

1. Πόσο καλά έχετε καταλάβει την ιστορία που μόλις διαβάσατε (κείμενο 9);
Βάλτε ένα σημαδάκι ***(ν)*** δίπλα στη σωστή απάντηση:

Ποιος είναι ο Φιλοκτήτης;

α. Το καινούριο δωμάτιο του Φίλιππου.

β. Το αγαπημένο μαγνητόφωνο του Φίλιππου.

γ. Ο μικρός αδελφός του Φίλιππου.

Τι κάνει ο Φίλιππος με το Φιλοκτήτη του;

α. Γυρνάνε μαζί από το σχολείο.

β. Παίζουν στο καινούριο σπίτι μαζί.

γ. Γράφει με αυτόν το προφορικό του ημερολόγιο.

Ποιος είναι ο Άρης;

α. Ο «καινούριος» αδελφός του Φίλιππου.

β. Ο νέος συμμαθητής του Φίλιππου στο σχολείο.

γ. Ο νέος πατέρας του Φίλιππου.

Τι συνέβη στους γονείς του Φίλιππου;

α. Έχουν χωρίσει και ο πατέρας του ζει στη Γερμανία.

β. Ζουν μαζί στο καινούριο σπίτι τους.

γ. Έχει πεθάνει ο πατέρας του Φίλιππου και η μητέρα του ξαναπαντρεύτηκε.

Ποιος τελικά πήρε το δώμα στην ταράτσα του σπιτιού;

α. Ο Άρης.

β. Ο Ορέστης.

γ. Ο Φίλιππος.

2. Έχετε γράψει εσείς ποτέ προφορικό ημερολόγιο; Θέλετε να προσπαθήσετε; Για να γίνει αυτό χρειάζεστε ένα μαγνητόφωνο. Δανειστείτε το μαγνητόφωνο του σχολείου σας και σε μια κασέτα περιγράψτε κάτι που έγινε στο σπίτι σας και σας έκανε εντύπωση (μια φασαρία, ένα ευχάριστο γεγονός, μια οικογενειακή γιορτή κτλ.).
Προσοχή! Η κασέτα τελειώνει γρήγορα αν μιλάμε πολύ. Προσπαθούμε να πούμε όσα χρειάζονται για να καταλάβουν οι συμμαθητές μας την ιστορία, ούτε περισσότερα ούτε λιγότερα!

3. Θέλετε να διηγηθείτε την ιστορία του Φίλιππου σε κάποιον φίλο σας που δεν έχει διαβάσει το βιβλίο. Μπορείτε να το κάνετε αυτό με λίγα λόγια;
Για να το κάνετε εύκολα και γρήγορα, προσπαθήστε ν' απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι ξεκίνησε «επιτέλους» να γράφει ο Φίλιππος;
- Ποιος είναι ο Φιλοκτήτης;
- Ποιος είναι ο Άρης;
- Τι έχει συμβεί με τους πραγματικούς γονείς του Φίλιππου;
- Τι έχει συμβεί στους πραγματικούς γονείς του Άρη;
- Τι σχέση έχουν τελικά ο Φίλιππος και ο Άρης;
- Απαντήσατε; Λείπει κάτι που νομίζετε ότι είναι σημαντικό για το φίλο σας για να καταλάβει την ιστορία; Συμπληρώστε το!

Ένας τρόπος για να μεγαλώνουμε το κείμενο που γράφουμε είναι να χρησιμοποιούμε *επίθετα*, λέξεις δηλαδή που πάνε μαζί με τα ουσιαστικά και μας δείχνουν πώς είναι αυτά τα ουσιαστικά.

Τα επίθετα παίρνουν το γένος των ουσιαστικών που συνοδεύουν.
Έτσι, έχουν τρία γένη (το αρσενικό, το θηλυκό και το ουδέτερο)
π.χ.
ο *μεγάλος* αδελφός η *μεγάλη* ταράτσα το *μεγάλο* δωμάτιο

4. Μπορείτε να μεγαλώσετε τώρα και εσείς το παρακάτω κομμάτι από το ημερολόγιο του Φίλιππου. Διαλέξτε κάποιο από τα επίθετα που είναι στην παρένθεση και βάλτε το στη θέση που ταιριάζει.

(τσουχτερός -ή, -ό, ευρύχωρος -η, -ο, ανυπόφορος -η, -ο, πολυμήχανος -η, -ο, τεράστιος -α, -ο, έξυπνος -η, -ο, άπειρος -η, -ο, παλιός -ά, -ό, αγορίστικος -η, -ο, άγραφος -η, -ο, προσωπικός -ή, -ό)

Υπάρχουν λέξεις που δεν καταλαβαίνετε τι σημαίνουν; Μπορείτε να ανοίξετε το λεξικό σας!

«Εγώ είπα πως δε με πειράζει ούτε το ..... κρύο ούτε η ..... ζέστη κι επέμενα πως θέλω να κοιμάμαι στο ..... δώμα. Επέμενε όμως και η μαμά. Και όταν πει κάτι – είπαμε – δεν αλλάζει εύκολα γνώμη. Τελικά, πάνω που πήγα ν' απελπιστώ, βρήκε ο ..... Ορέστης την ..... λύση:
Μια που το ήθελα, λέει, το δώμα τόσο πολύ, καλύτερα να κοιμάμαι εγώ στο μικρότερο δωμάτιο από τα κάτω, αντί για τον Άρη, να πάρει εκείνος το πιο μεγάλο, για να χωρέσουν και τα ..... παιχνίδια του, κι εγώ να κουβαλήσω εδώ πάνω το .... γραφείο μου, τα βιβλία μου και τα ..... πράγματα μου – το ..... μαγνητόφωνο, τις ..... κασέτες, δίσκους, πικάπ, ... περιοδικά και λοιπά – για να μελετάω και ν' ακούω τη μουσική μου, χωρίς να μ' ενοχλεί ο μικρός».

Σπίτι για πέντε

ΑΡΗΣ ΚΑΙ ΦΙΦΗΣ – 1

Εγώ είμαι ο Άρης και τώρα μιλάω στο Φίφη. Ο Φίφης είναι το μαγνητοφωνάκι που μου έφερε σήμερα το μεσημέρι ο μπαμπάς. Του το ζήτησα την Παρασκευή και έκανε τρεις ολόκληρες μέρες να μου το φέρει. Άμα του ζήταγε τίποτα ο Φίλιππος όμως, θα του το έφερνε αμέσως. Ο Φίλιππος έχει κι αυτός ένα μικρό μαγνητόφωνο και όλη την ώρα κλείνεται πάνω στο δωματιάκι και κάνει «εγγραφές». Μια μέρα τον ρώτησε ο μπαμπάς μου τι μαγνητοφωνεί κι εκείνος του είπε το «προφορικό μου ημερολόγιο». Δηλαδή, κατάλαβα. Αντί να γράφει σ' ένα τετράδιο τι έγινε κάθε μέρα, το λέει στο Φιλοκτήτη – έτσι το έχει βγάλει εκείνος το δικό του το μαγνητόφωνο κι έχει χαράξει επάνω και τ' αρχικά του: «Φ.Φ.»

Λοιπόν και εγώ το δικό μου το έβγαλα Φίφη, και αυτό το όνομα νομίζω πως είναι πιο εύκολο και πολύ πιο αστείο. Του Φίλιππου δεν του αρέσουν τ' αστεία. Όποτε πάω να του κάνω κανένα αστείο, φωνάζει και νευριάζει. Νευριάζει όλη την ώρα με το παραμικρό. Μια μέρα που παίζαμε τάβλι θύμωσε και με είπε ζαβολιάρη και νιάνιαρο, γιατί τον κέρδισα 3 – 0. Τον άκουσε η Άννα – δηλαδή η μαμά του, που είναι τώρα γυναίκα του δικού μου μπαμπά – , τον φώναξε στο δωμάτιό της και κάτι του είπε, για να μην το ακούσω εγώ. Όταν τελείωσε αυτό το κάτι, ο Φίλιππος με άφησε ν' ανέβω στο δωματιάκι που μελετάει, και που όλοι το λένε δώμα, και με άφησε να δω τους δίσκους και τα βιβλία του. Μου είπε «πάρε και κανένα βιβλίο να το διαβάσεις, άμα σου αρέσει», ενώ άλλες φορές δε μ' άφηνε ούτε τη σκάλα καλά καλά να ανέβω. Και ύστερα μου είπε «να δεις που άμα μάθεις να διαβάζεις ωραία βιβλία δε θα σ' αρέσουν τα κόμικς πια». Μπορεί να λέει αλήθεια, όμως εμένα ο Αστερίξ τώρα μου αρέσει πολύ.

Πάντως, αφού μου είπε «πάρε», άρχισα να διαλέγω. Πήρα ένα βιβλίο που έλεγε απ' έξω «Χαρταετοί στον ουρανό». Το διάλεξα, γιατί μου αρέσουν οι χαρταετοί και γιατί δεν ήταν μέσα πολύ γραμμένο, ποιήματα είχε. Σε λίγη ώρα που ήρθε ο Φίλιππος για να δει αν τελείωσα, νευρίασε πάλι, γιατί του είχα κάνει, λέει, άνω κάτω τη βιβλιοθήκη. Ε, άμα δεν τ' ανακάτωνα, πώς θα διάλεγα; Έτσι του είπε και η Άννα – που από προχθές τη λέω μάνα εγώ – και του είπε να μη φωνάζει και να πάει δυο λεπτά στο δωμάτιό της, για να του μιλήσει. Εκείνος έκανε μια γκριμάτσα και πήγε. Σε λίγο που βγήκε φαινόταν ξεθυμωμένος. Μου είπε «καλά, πάρε όποιο βιβλίο νομίζεις και θα τα τακτοποιήσω εγώ τα υπόλοιπα». Ε, λοιπόν, δεν καταλαβαίνω τι γίνεται με το Φίλιππο. Μια θυμώνει και μια ξεθυμώνει. «Είναι τρελοί αυτοί οι Ρωμαίοι», που λέει και ο Αστερίξ.

Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου,
«Σπίτι για πέντε»,
εκδ. Πατάκη, 1989

ΑΡΗΣ ΚΑΙ ΦΙΦΗΣ – 1

1. Θυμάστε το προφορικό ημερολόγιο του Φίλιππου; Τώρα είναι η σειρά του Άρη (κείμενο 10). Διαβάστε τι λέει στην ιστορία και βάλτε ένα σημαδάκι ***(ν)*** στις σωστές προτάσεις:

Ο Άρης πήρε κρυφά το μαγνητόφωνο του Φίλιππου για να γράψει και αυτός το δικό του προφορικό ημερολόγιο. ❑

Το καινούριο του μαγνητόφωνο ο Άρης το ονόμασε Φίφη γιατί είναι εύκολο και αστείο όνομα. ❑

Ο Άρης μάλωσε με το Φίλιππο γιατί ο Φίλιππος έκανε ζαβολιές στο τάβλι και κέρδισε 3 – 0 τον Άρη. ❑

Ο Φίλιππος δάνεισε στον Άρη το βιβλίο «Χαρταετοί στον ουρανό» που έχει μέσα οδηγίες για το πώς φτιάχνονται οι χαρταετοί. ❑

Κάθε φορά που μαλώνουν τα δυο αγόρια, η μαμά του Φίλιππου τον φωνάζει στο δωμάτιό της και προσπαθεί να τον ηρεμήσει. ❑

2. Έχοντας διαβάσει τώρα το ημερολόγιο του Φίλιππου και το ημερολόγιο του Άρη μπορείτε να περιγράψετε το χαρακτήρα των δύο παιδιών; Ίσως να είναι πιο εύκολο αν κάνετε δύο ομάδες όπου η μια θα περιγράφει το Φίλιππο και η άλλη τον Άρη.

Οι απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις μπορεί να σας βοηθήσουν:

- Ποιος είναι ο μεγαλύτερος;
- Τι έχει συμβεί στην οικογένεια του Φίλιππου;
- Πώς νομίζετε ότι νιώθει γι' αυτό;
- Τι έχει συμβεί στην οικογένεια του Άρη;
- Πώς νομίζετε ότι νιώθει γι' αυτό;
- Άλλαξε η ζωή του Φίλιππου από τότε που ξαναπαντρεύτηκε η μητέρα του;
- Σε τι άλλαξε; Πώς λέτε να νιώθει γι' αυτό;
- Άλλαξε η ζωή του Άρη από τότε που ξαναπαντρεύτηκε ο πατέρας του;
- Σε τι άλλαξε; Πώς λέτε να νιώθει γι' αυτό;

3. Αν ήταν φίλοι σας τα δύο παιδιά, τι συμβουλές θα τους δίνατε για να μη μαλώνουν;
Μήπως οι συμβουλές που σκεφτήκατε είναι χρήσιμες για όλους τους συμμαθητές σας που έχουν αδέλφια;
Συζητήστε τις μέσα στην τάξη και φτιάξτε έναν κατάλογο με αυτές!
Μπορείτε να τις τυπώσετε και να τις κρεμάσετε στον πίνακα ανακοινώσεων!
Μπορείτε ακόμα, αν θέλετε, να δώσετε από ένα αντίγραφο και στις υπόλοιπες τάξεις του σχολείου σας, ειδικά αν έχετε σε αυτές τα αδέλφια σας!
Εμείς σας δίνουμε κάποιες λέξεις και κάποιες εκφράσεις που μπορεί να σας φανούν χρήσιμες. Προσπαθήστε, αν θέλετε, να χρησιμοποιήσετε κάποιες από αυτές για να φτιάξετε τις συμβουλές σας!

σέβομαι, δείχνω κατανόηση, είμαι πρόθυμος, βοηθάω, ενοχλώ, παίζω δίκαια, επιμένω, νευριάζω, στενοχωριέμαι, ζαβολιά, πειράζω

4. Προσπαθήστε τώρα να ενώσετε με ένα βελάκι τα επίθετα με τα ουσιαστικά που ταιριάζουν:

ΕΠΙΘΕΤΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ
καινούριο	βιβλία
προφορικό	ονόματος
αστείου	μαγνητόφωνο
ωραία	Άννα
νευρικός	ημερολόγιο
ολόκληρες	Ρωμαίοι
μικρού	μέρες
τρελοί	Φίλιππος
γλυκιά	αδελφού

Ευρωπαϊκό Φόρουμ*

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ - 21ος ΑΙΩΝΑΣ, όραμα και θεσμοί

Πάνω από τρεισήμισι χιλιάδες άνθρωποι παρακολούθησαν συνολικά τις εργασίες του τριήμερου ευρωπαϊκού φόρουμ «Οικογένεια-Ευρώπη-21ος Αιώνας, όραμα και θεσμοί», που διοργάνωσε το «Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια» στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.
Περίπου διακόσιοι σύνεδροι, ξένοι και Έλληνες ειδικοί πάνω στα θέματα της οικογένειας και του παιδιού, μίλησαν για τα μέτρα και έκαναν προτάσεις για την οικογένεια στο κατώφλι του 2000. Αξιοσημείωτες ήταν επίσης οι παρατηρήσεις πολλών σημαντικών προσωπικοτήτων από το χώρο της πολιτικής και της επιστήμης.

Στην αρχή της ομιλίας της η πρόεδρος του Ιδρύματος για το Παιδί και την Οικογένεια, αναφερόμενη στο θεσμό της οικογένειας, είπε μεταξύ άλλων:
«Ο πρώτος αυτός πανάρχαιος θεσμός στην ιστορία της ανθρωπότητας, η βασική και θεμελιακή αυτή δομή της κοινωνίας, είναι και ο πρώτος πανανθρώπινος δεσμός ζωής. Είσοδος στην ανθρωπιά, πόρτα του σεβασμού για τον άλλο, εστία άσκησης καθημερινής αρετής, είναι για το άνθρωπο η επιτυχημένη οικογενειακή ζωή. Το μοίρασμα του ψωμιού στο οικογενειακό τραπέζι είναι το πρώτο μάθημα αλληλεγγύης».

Στην τελετή έναρξης του ευρωπαϊκού φόρουμ μίλησαν οι κ.κ. Υπουργοί Παιδείας, Υγείας και Πολιτισμού, ο Δήμαρχος Αθηναίων, η Πρώτη Κυρία της Δημοκρατίας της Κολομβίας κυρία Jacquin Strouss de Samper, η Πρώτη Κυρία της Burkina Faso κυρία Chantal Compaore και η Πρόεδρος του Ιδρύματος για την Παιδική Ηλικία στη Γαλλία, κυρία Anne-Aymone Giscard d' Estaing.

Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια, 1997, Hellas Net S.A. (διασκευή)

*συγκέντρωση για συζήτηση θεμάτων, συνέλευση

Οικογένεια - Ευρώπη

1. Διαβάστε προσεκτικά το δελτίο τύπου που μιλάει για το συνέδριο με θέμα «Οικογένεια – Ευρώπη – 21ος Αιώνας» (κείμενο 11) και διαλέξτε τη σωστή απάντηση:

Το συνέδριο είχε διάρκεια:

α. τρεις ημέρες.

β. τρεις μήνες.

γ. τρεις εβδομάδες.

Το συνέδριο διοργανώθηκε από:

α. «το Ίδρυμα για τους Γονείς και τα Παιδιά».

β. «το Ίδρυμα για τους Νέους και τους Γονείς».

γ. «το Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια».

Οι περίπου διακόσιοι σύνεδροι, ξένοι και Έλληνες ειδικοί πάνω στα θέματα της οικογένειας και του παιδιού:

α. μίλησαν για οικονομικά θέματα.

β. έκαναν προτάσεις για την οικογένεια.

γ. έκαναν νόμους για την οικογένεια.

Η πρόεδρος του Ιδρύματος για το Παιδί και την Οικογένεια είπε μεταξύ άλλων:

α. ότι η οικογένεια δεν παίζει σπουδαίο ρόλο στη ζωή του παιδιού.

β. ότι το παιδί πρέπει να είναι μακριά από την οικογένεια.

γ. ότι η οικογένεια είναι είσοδος στην ανθρωπιά και η αρχή για σεβασμό του άλλου.

2. Φανταστείτε ότι γίνεται ημερίδα με συζήτηση στο σχολείο με θέμα την οικογένεια.
Θα μπορούσατε να γράψετε σε ένα φύλλο χαρτί τα θέματα που θα θέλατε να συζητηθούν.

Θέματα που συζητήθηκαν στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ:

- Γονείς και παιδιά στις ευρωπαϊκές οικογένειες.
- Οι νέες προκλήσεις για τους γονείς σήμερα.
- Τα δικαιώματα των παιδιών μέσα στην οικογένεια.
- Τα παιδιά και η φτώχεια στην Ευρώπη.
- Παιδιά χωρισμένων γονέων: μια φωνή που πρέπει να ακουστεί.
- Ο πατέρας και ο ρόλος του στην οικογένεια.
- Η οικογενειακή ζωή σε μία πολυπολιτισμική Ευρώπη.
- Η εφηβική ηλικία στις οικογένειες.
- Τα δικαιώματα των παιδιών.
- Η οικογένεια στις μεσογειακές χώρες.
- Η οικογένεια στις ανατολικές χώρες.

Η πολιτεία των καγιάδων

Είναι μια «πολιτεία» Χτισμένη στους «καγιάδες» (σπηλιές) του βυζαντινού κάστρου του Διδυμοτείχου. Για πολλές δεκαετίες έμεναν εκεί περίπου 100 οικογένειες χριστιανών και μουσουλμάνων. Σήμερα έχουν απομείνει περίπου 20 –μόνο μουσουλμάνων– και, σε λίγο καιρό, θα έχουν απομακρυνθεί και αυτές με ένα πρόγραμμα που προωθεί ο Δήμος Διδυμοτείχου για την αξιοποίηση του βυζαντινού κάστρου.

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΟΡΑΗ-ΓΚΙΤΣΟΓΛΟΥ

Φωτ.: TSAKIRIS

Διδυμότειχο 1995. Η «πολιτεία» που είναι χτισμένη στην περιοχή του βυζαντινού κάστρου όπου να 'ναι μεταφέρεται. Το πρόγραμμα προβλέπει κατασκευή 50 κατοικιών για τους μουσουλμάνους που ζουν στους «καγιάδες» και στη γύρω περιοχή σε συνθήκες αυθαίρετης δόμησης. [...]
Η βόλτα στην «πολιτεία των καγιάδων» είναι εμπειρία ξεχωριστή. Οι προσόψεις των σπιτιών, άλλες από τσιμέντο και άλλες πλινθόκτιστες, είναι φρεσκοβαμμένες με έντονα χρώματα: γαλάζιο, πράσινο, καφέ. Όταν, όμως, οι φιλόξενες μουσουλμάνες σού ανοίξουν την πόρτα τους και περάσεις τις σκουπισμένες αυλές, φτάνεις στα πίσω «δωμάτια», που είναι οι ίδιες οι σπηλιές του κάστρου.
Φρεσκοβαμμένες κι αυτές στα εσωτερικά τους τοιχώματα, έχουν γίνει κρεβατοκάμαρες και κουζίνες μαζί. Με τη σόμπα να καίει και να ζεσταίνει κάνοντας υποφερτή την υγρή ατμόσφαιρα, με το ψυγείο να φαντάζει σαν έπιπλο, με την τηλεόραση να είναι ανοιχτή όλη μέρα. Γιατί, ναι, σε κάποια από αυτά τα «σπίτια» υπάρχει και ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ τα άλλα βολεύονται με γεννήτριες.
«Εδώ, σ' αυτό το δωμάτιο μεγάλωσα» μου λέει ο Χασάν Μουχαμέρ, ιμάμης (χότζας) του Διδυμοτείχου και μου δείχνει το πίσω μέρος της μεγάλης σπηλιάς όπου ζει σήμερα μόνη της η 77χρονη μητέρα του Αζμέ (ο πατέρας του πέθανε και τα αδέρφια του μένουν αλλού). Ο ίδιος ήταν δάσκαλος –πρόκοψε στη ζωή του– κι έφυγε από τη γειτονιά των καγιάδων, αγόρασε δικό του σπίτι στην πόλη.
«Γέρασε πια η μάνα μου» λέει ο χότζας.
«Της ζητάω να 'ρθει να μείνει μαζί μας αλλά εκείνη αρνείται. Εδώ έζησα 50 χρόνια με τον πατέρα σου, δεν αφήνω το σπίτι μου, μου απαντά. Άρρωστη είναι αλλά βλέπετε τι καθαρό που το 'χει;»
Εκεί μέσα στον καγιά έχει ζωντανές τις μνήμες μιας ολόκληρης ζωής η Αζμέ. Εκεί θέλει να περάσει και

«Ποτέ δεν είχαμε προβλήματα μεταξύ μας. Και οι παππούδες των παππούδων μας εδώ γεννήθηκαν».

τα στερνά της. Κι ας τρέχουν νερά από τις σχισμές της σπηλιάς όταν βρέχει. Κι ας της λείπουν οι ανέσεις ενός κανονικού σπιτιού. Μ' αυτό είναι δεμένη συναισθηματικά και ξέρει ότι, όταν φύγει κάποια στιγμή για να πάει στις καινούριες κατοικίες που θα γίνουν, θα της στοιχίσει.
Η Ζεϊρά Ζεμπεκί ήρθε νύφη στον καγιά όπου, επίσης για δεκαετίες, έμενε η οικογένεια του άντρα της. Το μπροστινό μέρος του σπιτιού φαίνεται καινούριο –τα λεφτά ήρθαν από τη Γερμανία όπου πήγαν να δουλέψουν κάποιοι από τους άντρες της οικογένειας. Αυτά τα δωμάτια όμως, φαίνονται κλειστά. Μέσα στη σπηλιά ζουν η Ζεϊρά με τα παιδιά της. «Κάθε εβδομάδα όλο και βάφω κάτι» λέει και ρίχνει μια ματιά στο φαγητό που ψήνει στη σόμπα. «Δύσκολη είναι η ζωή, νερό δεν έχουμε, το κουβαλάμε απ' έξω». Θέλετε να φύγετε από 'δω; τη ρωτώ. «Ό,τι πει το κράτος» απαντά.
Σ' έναν άλλο καγιά ζουν τρεις οικογένειες μαζί. Η Μπαϊράμ Μουλφατέ ήρθε νύφη κι αυτή εδώ και τώρα έχει να φροντίζει, εκτός από τα παιδιά της, την ηλικιωμένη πεθερά της και τον άρρωστο πατέρα της. Κι αυτή συνέχεια βάφει, βουλώνει σχισμές στους βράχους της σπηλιάς για να μην πέφτει το νερό στα κρεβάτια τους. Κουράστηκε πια, θέλει να φύγει, να ζήσει αλλού πιο ανθρώπινα. [...]

Ο ιμάμης Χασάν Μουχαμέρ με τον πρόεδρο Ντούμπα Αμέτ. «Εδώ μεγάλωσα», θα μας πει. Πρόκοψε όμως στη ζωή του και έφυγε από τη γειτονιά των καγιάδων για την Πόλη. Να ζήσει πιο ανθρώπινα.

«Είμαστε Έλληνες μουσουλμάνοι. Είμαστε αδέλφια με τους χριστιανούς...»
«Ποτέ δεν είχαμε πρόβλημα μεταξύ μας. Και οι παππούδες των παππούδων μας εδώ γεννήθηκαν.»
Ο ιμάμης Χασάν Μουχαμέρ με τον πρόεδρο Ντούμπα Αμέτ. «Εδώ μεγάλωσα», θα μας πει. Πρόκοψε όμως στη ζωή του και έφυγε από τη γειτονιά των καγιάδων για την πόλη. Να ζήσει πιο ανθρώπινα...

«Ε», Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 17/12/95

Πίσω από τις βαμμένες με έντονα χρώματα προσόψεις των σπιτιών κρύβονται τα «δωμάτια» που είναι οι σπηλιές του κάστρου. Επικοινωνούν με τον «έξω» κόσμο, μέσω δορυφορικής...

Η πολιτεία των καγιάδων

1. Διαβάστε προσεκτικά το ρεπορτάζ (κείμενο 14) και διαλέξτε τη σωστή απάντηση:

Η πολιτεία των καγιάδων ονομάζεται έτσι γιατί:
α. έχει σπίτια-σπηλιές.
β. έχει σκουπισμένες αυλές.
γ. είναι χτισμένη με τούβλα.

Οι σπηλιές του Κάστρου έχουν γίνει:
α. μουσεία.
β. δωμάτια σπιτιού.
γ. σχολεία.

Στα σπίτια-σπηλιές φωτίζονται:
α. με κεριά.
β. με ηλεκτρικό ρεύμα ή γεννήτριες.
γ. με κάρβουνο.

Οι οικογένειες που κατοικούν στους καγιάδες:
α. πρέπει να φύγουν, γιατί η πολιτεία το ζητάει.
β. μπορούν να μείνουν για πάντα εκεί.
γ. μπορούν να φύγουν και να κρατήσουν τα σπίτια-σπηλιές.

Η πολιτεία τούς προσφέρει καινούρια διαμερίσματα και οι οικογένειες:
α. δε θέλουν να αφήσουν τα σπίτια τους.
β. θέλουν να αφήσουν τα σπίτια τους.
γ. άλλες θέλουν κι άλλες δε θέλουν να αφήσουν τα σπίτια τους.

2. Μήπως κάποιοι από εσάς και η οικογένειά σας αναγκαστήκατε για κάποιο λόγο να αφήσετε το σπίτι που μένατε για πολλά χρόνια; Γράψτε σε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου:

- πόσα μέλη έχει η οικογένεια σας,
- πόσα χρόνια κατοικούσατε στο σπίτι εκείνο,
- ποιες αναμνήσεις έχετε από το παλιό σπίτι,
- πόσα και ποια δωμάτια είχε και αν είχε αυλή,
- αν θυμάστε κάποιο σπουδαίο γεγονός της οικογένειας που έγινε εκεί,
- αν νιώσατε εσείς και η οικογένειά σας χαρά ή λύπη που το αφήσατε,
- για ποιο λόγο φύγατε από το σπίτι και
- αν θα θέλατε να γυρίσετε εσείς και η οικογένεια σας κάποια μέρα πίσω.

Συμβουλευτείτε και το κείμενο του ρεπορτάζ (κείμενο 14).

2. Να γράψετε μερικά επίθετα που να φανερώνουν:

χρώμα .....

.....

σχήμα .....

.....

μέγεθος .....

.....

ύλη .....

.....

γεύση .....

.....

αφή .....

.....

Οι εικόνες της εικονογραφημένης ιστορίας ανακατεύτηκαν. Μπορείτε να τις βάλετε στη σωστή σειρά;

1

2

«ΜΑΦΑΛΝΤΑ», QUINO

3

ΟΟΟΟΟ! ΤΟ ΚΑΜΑΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ! ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΜΟΥ! ΕΛΑ, ΣΤΗ ΘΕΙΑ! ΕΛΑ!
ΣΕ ΠΑΡΑΚΑΛΩ, ΜΑΜΑ! ΑΦΟΥ ΠΑΙΖΩ!
ΔΕΝ ΠΕΙΡΑΖΕΙ! ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΡΘΕΙΣ ΝΑ ΧΑΙΡΕΤΗΣΕΙΣ ΤΗ ΘΕΙΑ ΣΟΥ!
ΑΥΤΗ Η ΘΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ
ΜΜΜΜΑΤΣ! ΠΩΣ ΕΙΣΑΙ ΚΟΥΚΛΙΤΣΑ ΜΟΥ, ΕΣΥ! ΠΟΙΟΝ ΑΓΑΠΑΣ ΠΙΟ ΠΟΛΥ: ΤΟΝ ΜΠΑΜΠΑ Ή ΤΗ ΜΑΜΑ; ΠΟΝΗΡΟΥΛΑ! ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΙΟΥΛΑ ΣΟΥ; ΕΕΕ; ΤΗΝ ΑΓΑΠΑΣ; ΜΜΜΣΤΙΟΥΚ! ΜΜΜΤΣΙΚ!

4

ΝΑΝΤΟ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ, ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ
ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙΣ
Ο ΑΔΕΡΦΟΣ ΣΟΥ, ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΟΤΡΟΠΟΣ!
ΑΥΤΟ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ!
ΣΚΛΦ!
ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΟΖΩΑ! ΤΙ ΘΕΣ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ;
ΣΚΕΥΟΥ ΟΤΙ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, ΠΡΙΝ ΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΟΥΝ ΕΜΑΣ ΔΕΝ ΕΙΧΑΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙ ΚΑΝΕΝΑΝ

Στις εικονογραφημένες ιστορίες μπορείτε να δείτε πολλές γνωστές καταστάσεις που γίνονται σε μια οικογένεια. Μπορείτε να φανταστείτε τους διαλόγους που λείπουν στα κόμικς; Γράψτε τους στον κατάλληλο κενό χώρο.

1

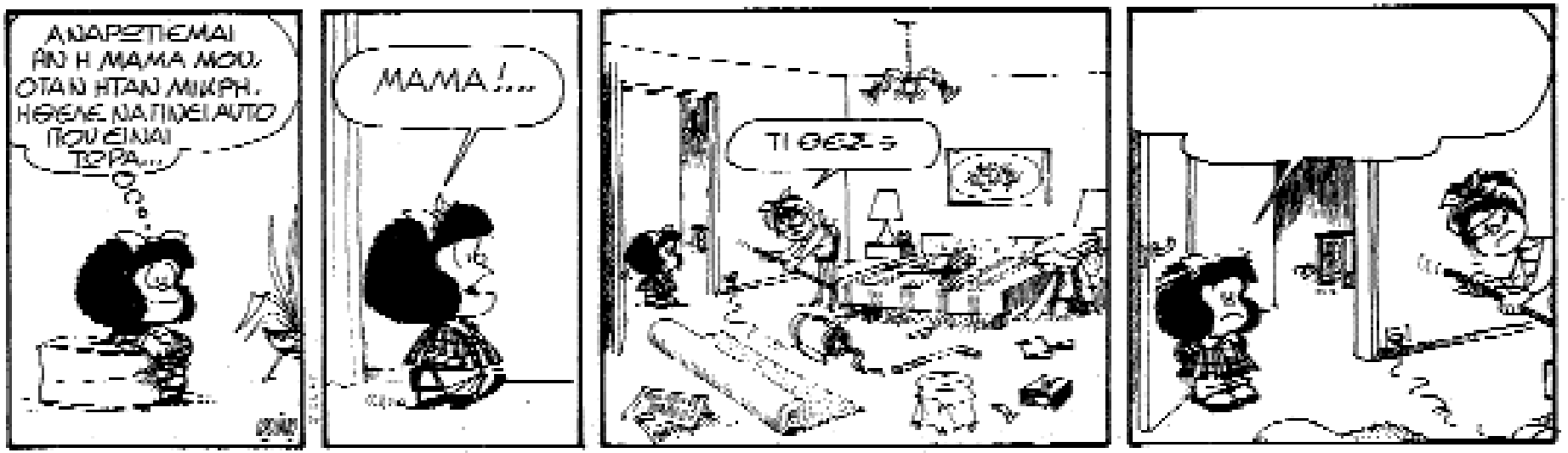

2

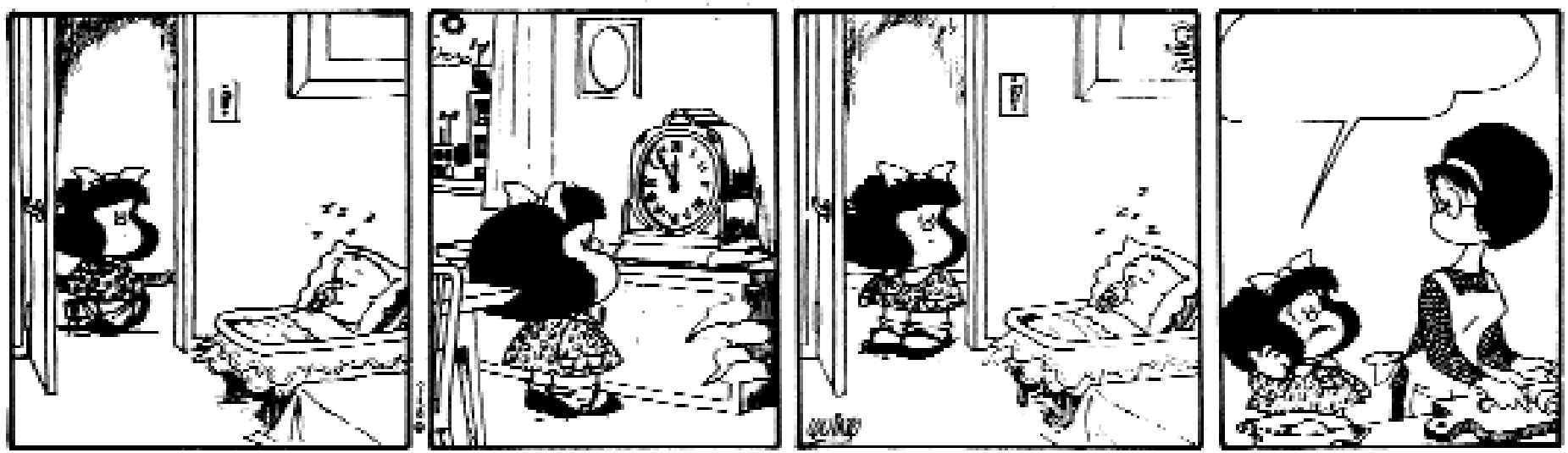

3

4

«ΜΑΦΑΛΝΤΑ», QUINO

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

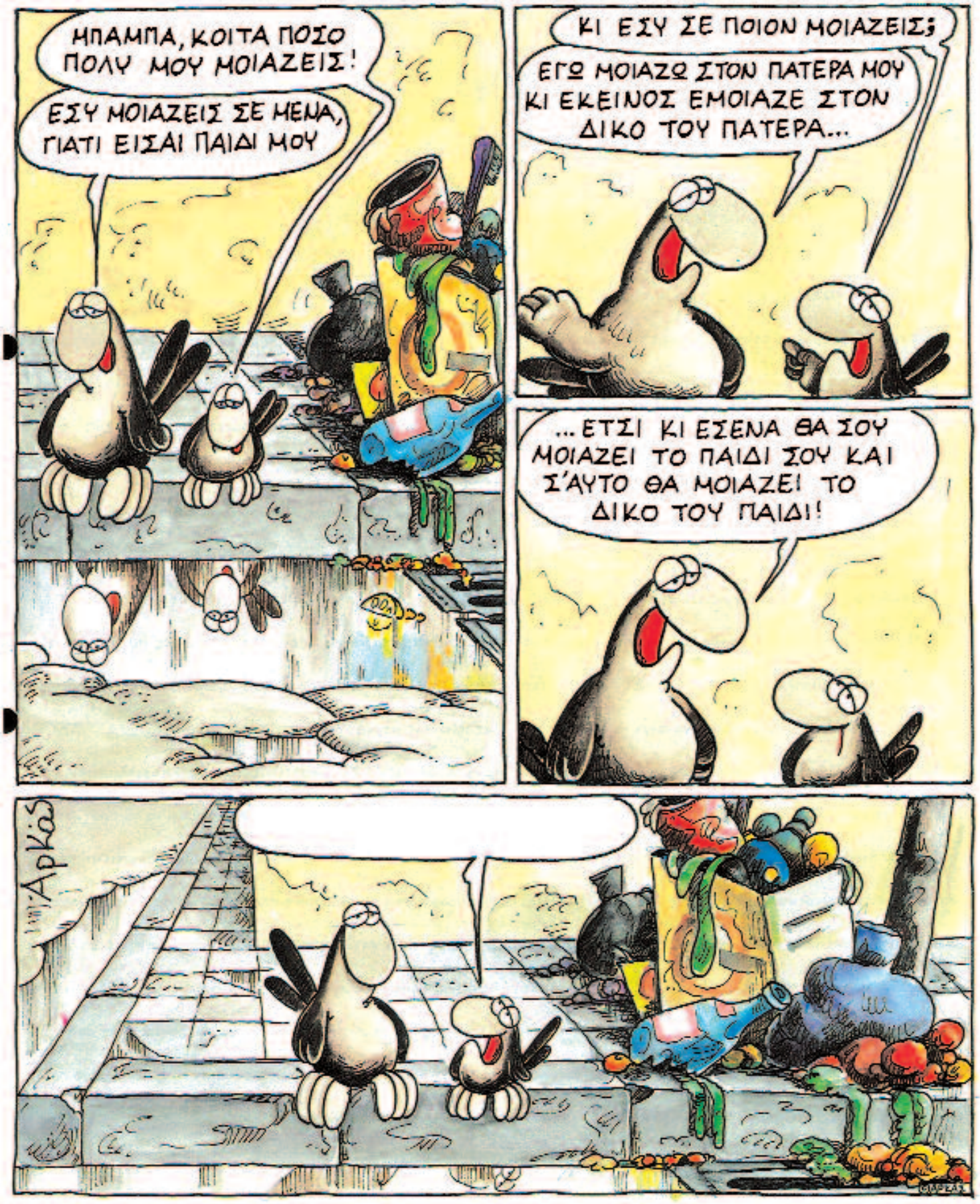

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

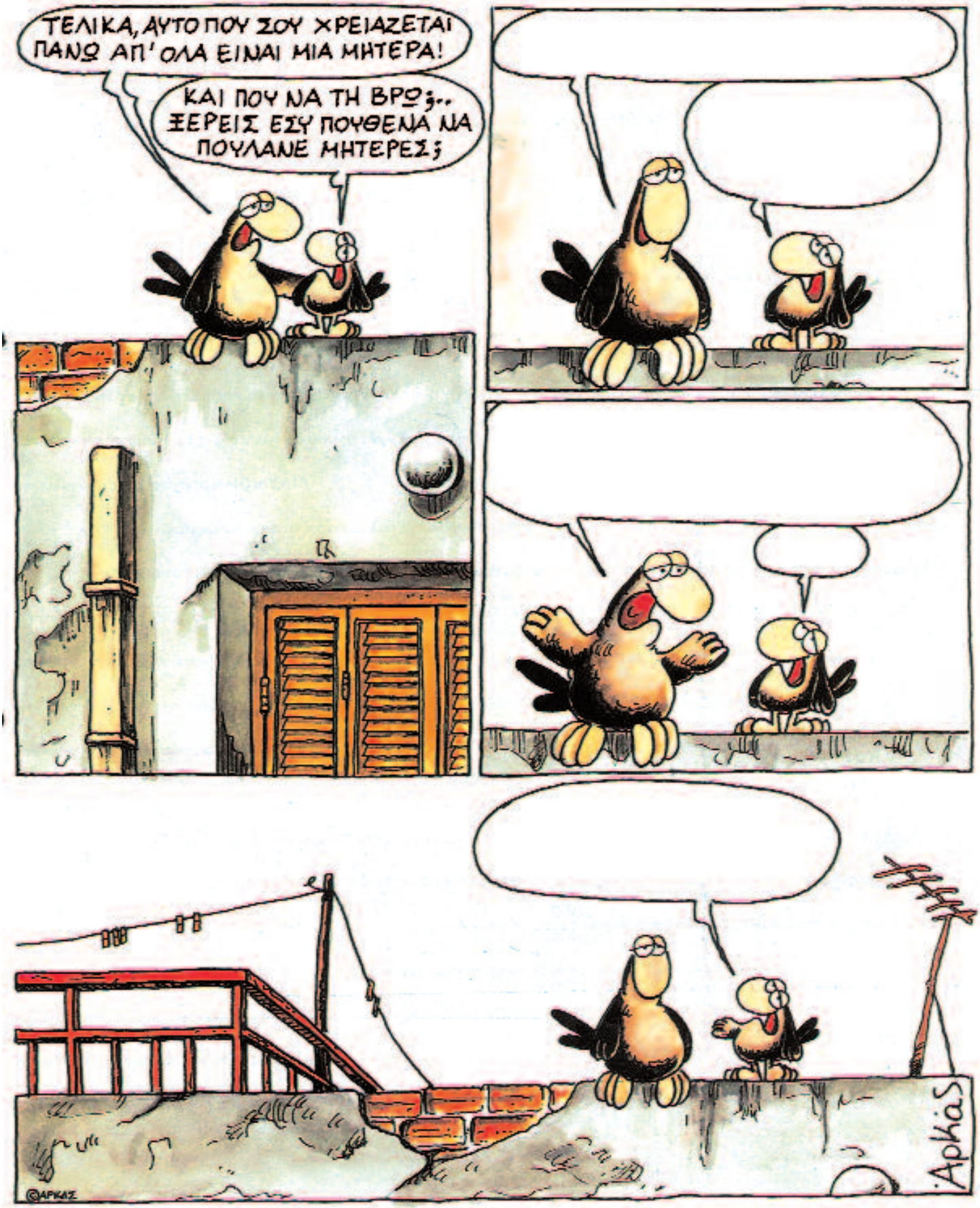

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

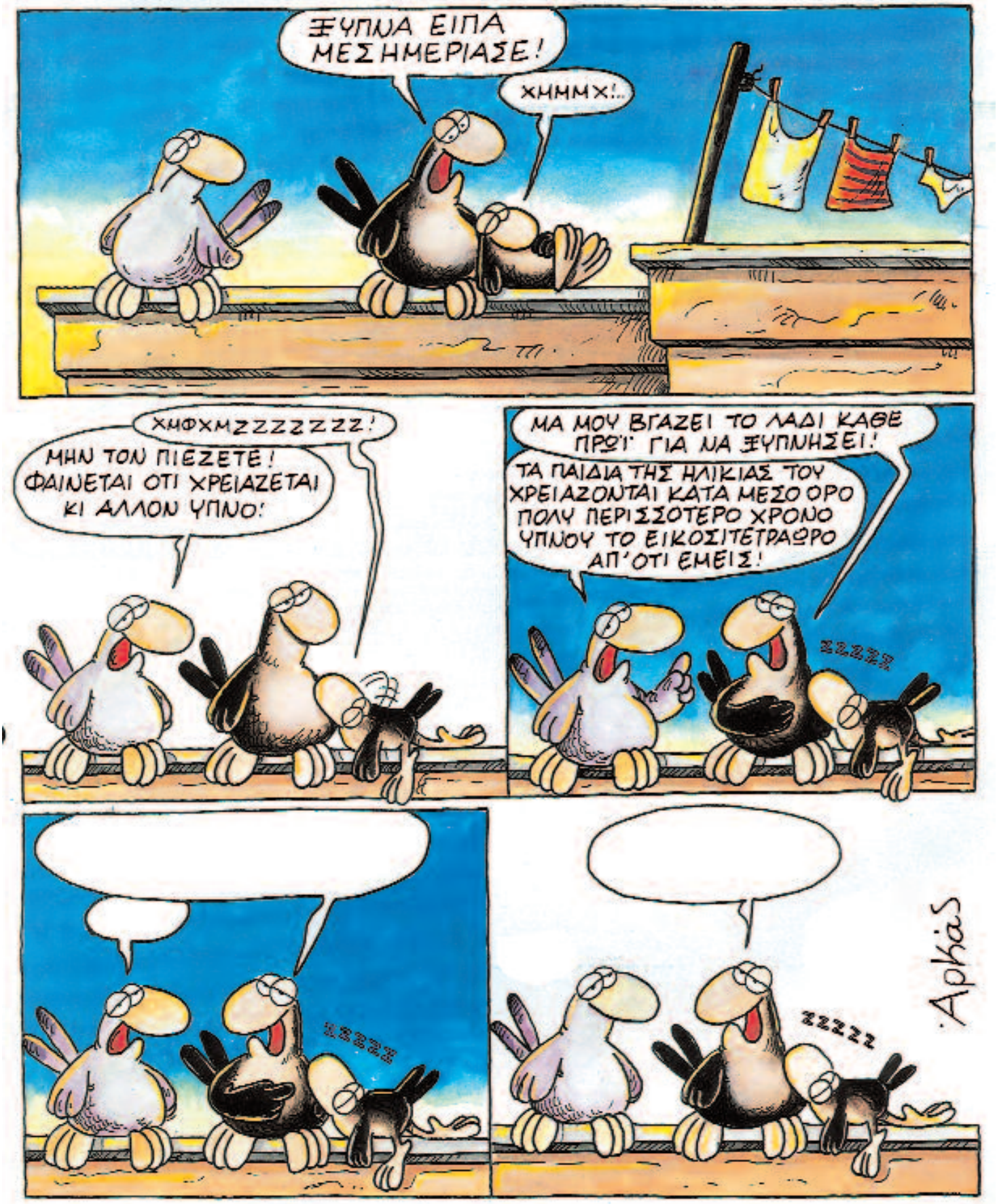

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

«Χαμηλές πτήσεις» ΑΡΚΑΣ

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

«Χαμηλές πτήσεις» ΑΡΚΑΣ

Ήρθε η δική σας σειρά να φτιάξετε σε εικονογραφημένη ιστορία κάποια αστεία συζήτηση ή κάποιο αστείο γεγονός που έχετε ζήσει με τους γονείς σας ή με τα αδέλφια σας. Ξεκινήστε ζωγραφίζοντας τους ήρωες της οικογένειάς σας. Έπειτα φτιάξτε μπαλόνια πάνω από τα πρόσωπα και ζωντανέψτε τα βάζοντάς τους λόγια. Καλή επιτυχία!!!

ΞΕΝΙΑ ΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Ερευνητές 15/3/03

Χαμηλές πτήσεις του Αρκά

Οικογενειακή πινακοθήκη

1. Τι θα λέγατε αν διοργανώνατε στην τάξη σας μια έκθεση ζωγραφικής με θέμα την οικογένεια σε διάφορες εποχές;
Σας δίνονται κάποιες φωτοτυπίες από γνωστούς πίνακες ζωγραφικής για να ξεκινήσετε.
Εσείς μπορείτε να βρείτε και δικό σας υλικό (άλλους πίνακες, παλιές οικογενειακές φωτογραφίες).
Αναρωτιέστε τι θα πρέπει να κάνετε στη συνέχεια;
Εμείς σας δίνουμε μόνο τα ονόματα των ζωγράφων. Εσείς πρέπει να βρείτε:

1) τίτλο για κάθε έργο

2) να γράψετε μια μικρή ιστορία για κάθε πίνακα (3 – 4 γραμμές).

Στην ιστορία μπορείτε να γράψετε ό,τι θέλετε (περιγραφή του πίνακα, μια μικρή φανταστική ιστορία των προσώπων που βλέπουμε κτλ.).
Αν συγκεντρώσετε αρκετό υλικό, μπορείτε να τυπώσετε και προσκλήσεις για την έκθεση!
Θα τις μοιράσετε σε όσους θέλετε να την επισκεφτούν!
(Στο κείμενο 16 εμείς σας κάνουμε μια πρόταση.)
Μπορείτε ακόμα και να τη διαφημίσετε με αφίσα! (Δείτε το κείμενο 17.)
Ξεκινήστε λοιπόν μαζεύοντας όσο περισσότερο υλικό μπορείτε και αφήστε τη φαντασία σας να σας οδηγήσει!

Πολιτιστικό Κέντρο
Δήμου Μελισσίων

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Μελισσίων και το «Ωδείο Θαλής»

σας προσκαλούν μικρούς και μεγάλους στην παράσταση του αγαπημένου μας παραμυθιού

η **«Κοκκινοσκουφίτσα»**

που θα παρουσιαστεί στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου,

17η Νοέμβρη και Αγ. Γεωργίου, την Κυριακή 30 Μαρτίου στις 19.00.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Κ.

Κωστόπουλος Βασίλης

ΤΕΛΛΟΓΛΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΩΝ Α.Π.Θ.
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ
Ευρωπαϊκό
Παιχνίδι
από το Μουσείο Μπενάκη
στο Τελλόγλειο Ίδρυμα
23 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
18 ΜΑΪΟΥ 2003
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Έντγκαρ Ντεγκά

Μουρίλο

Έντγκαρ Ντεγκά

Έρβιν Σπέκτερ

Μαξ Λίμπερμαν

Φραντζίσκο ντε Γκόγια

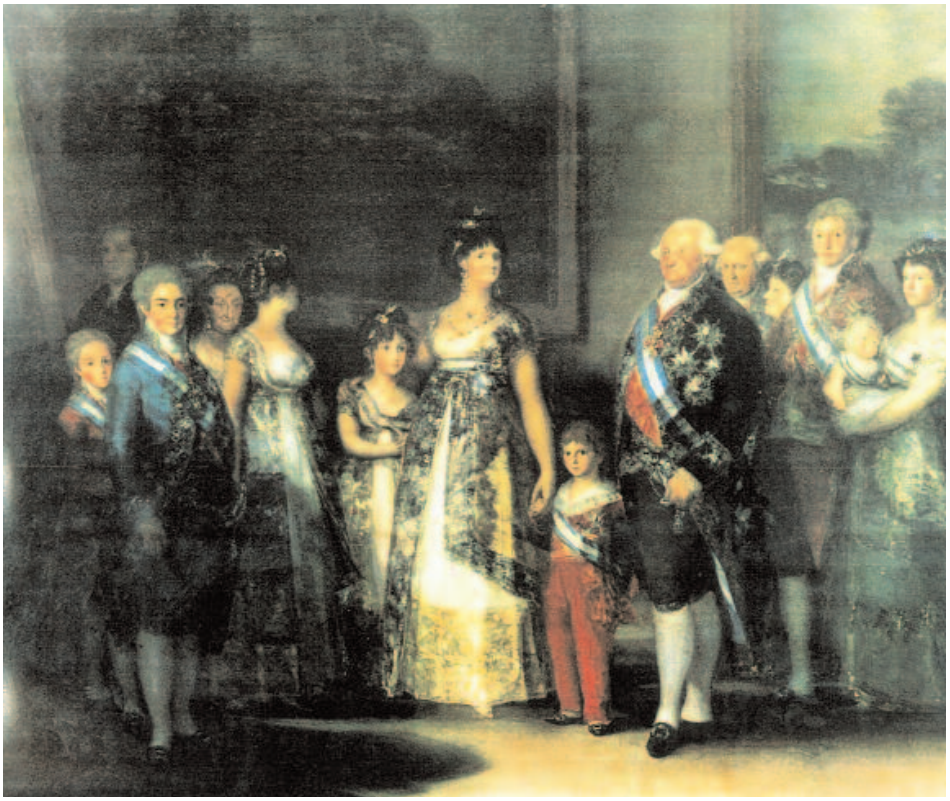

Ρέμπραντ

Πικάσο

Τάξη Α'

Συγγενικές Σχέσεις